

Fransklærerforeningens Nyhedsbrev til seniorerne

Nr.7. d. 31. august 2022

Velkommen til seniorgruppens syvende Nyhedsbrev

Seniorgruppen er en gruppe under Fransklærerforeningen, som gerne vil bidrage til, at seniorer med fransk som fag finder sammen om fælles interesser for fransk sprog og kultur.

Vores nyhedsblad er lige til at hænge op på opslagstavlen. Med mobiltelefonen kan I hurtigt scanne jer frem til vore nyhedsbreve, vore planlagte fællesaktiviteter og forslag til øvrige aktiviteter.

Vore Nyhedsbreve	https://fransklaererforeningen.weebly.com/nyhedsbreve.html	
Vore planlagte fælles aktiviteter for seniorer	https://fransklaererforeningen.weebly.com/faeliglles-aktiviteter-for-seniorer.html	
Liste over øvrige forslag til aktiviteter	https://fransklaererforeningen.weebly.com/andre-aktiviteter.html	

Seniorgruppen udsender hvert år 2 nyhedsbreve pr. mail, et om foråret og et om efteråret. Disse nyhedsbreve vil fx indeholde:

- et indlæg fra en pensioneret kollega
- et aktuelt indlæg om Frankrig eller fransktalende lande
- kulturmøder
- mødet med litteraturen
- nyt fra læsehjørnet
- nyt fra læsekredsen
- tips til seniorer
- nyt fra seniorgruppens fællesaktiviteter
- annoncering af seniorgruppens planlagte fællesaktiviteter
- aktiviteter og franske arrangementer, som man selv kan opsøge
- mindeord

Seniorgruppen planlægger i alt 2 årlige specielle fællesaktiviteter for seniorgruppen i henholdsvis København og Aarhus / Fyn, som man kan melde sig til.

En koordinator fra seniorgruppen eller et bestyrelsesmedlem fra Fransklærerforeningen vil deltage i disse aktiviteter, som vil blive annonceret i nyhedsbrevene og på vores hjemmeside.

Koordinatorer for seniorgruppen og redaktionsansvarlige for Nyhedsbrevet til seniorerne er:		
Frank Filip Østergaard (tidl. formand for Fransklærerforeningen) Ulla Pedersen (tidl. ansvarlig for foreningens kursusafdeling)		

Deadline for indlæg til nyhedsbrevet: Forår: 18. januar / Efterår: 18. august

En lille hilsen fra Redaktionen af Nyhedsbrevet til seniorerne

Kære seniorer i Fransklærerforeningen

Siden sidste nyhedsbrev er det lykkedes Ukraine at ruste sig mod russerne, og mange danskere har hjulpet og taget imod ukrainske flygtninge i deres danske familie. Det var meget glædeligt at opleve danskernes hjælpsomhed.

Efter en fantastisk sommer med flot og klart vejr og masser af muligheder for at nyde livet ved stranden og i haven, er vi nu klar til at udsende Nyhedsbrev nr. 7 til jer.

Sommeren bød ud over det gode vejr på et spændende Tour de France, som Danmark og danskerne fik lov til at sætte deres præg på både med hensyn til den store folkelige begejstring på de tre første etaper, men så sandelig også med hensyn til Jonas Vingegaards flotte slutresultat og fejring heraf.

I den forbindelse har vi sammensat en ppt. med billeder af denne event og med links til forskellige musikeres hyldestsange til Jonas Vingegaard, som I kan finde på nedenstående link.

Se ppt her:	https://fransklaererforeningen.weebly.com/stof-til-seniornyt.html	
-------------	---	---

Husk at vi stadigvæk meget gerne vil have jeres mening om Nyhedsbrevene og nye ideer til, hvad vi kan bringe i Nyhedsbrevene, da vi gerne vil prøve på at imødekomme jeres behov. Det ville også være fantastisk, om I ville skrive til os, hvis I har lyst til selv at skrive en lille nyhedsartikel, en rejseartikel eller lidt om jeres pensionistliv i Nyhedsbrevet, samt hvis I har en idé til en fælles aktivitet.

Kontakt os pr mail uppedersen@gmail.com

Mange hilsner fra Ulla Pedersen, Fransklærerforeningen

Om seniorlivet

Dette er et fast indlæg i Nyhedsbrevet, hvor en pensioneret fransklærer fortæller lidt om sin seniortilværelse på godt og på ondt.

Skriv endelig en mail til Ulla Pedersen uppedersen@gmail.com, hvis du har lyst til at skrive en beretning fra dit seniorliv til et af nyhedsbrevene. Husk at give din beretning en overskrift og medsend et billede.

Om seniorlivet: Indlæg nr. 6

Af: Charlotte Schmidt

*Mit navn er Charlotte Schmidt.
Jeg har været ansat i Gymnasieskolen i 31 år.
Først på Ribe Katedralskole et år som årsvikar,
så på Esbjerg Statsskole i 24 år.*

Gymnasiet fusionerede med HHX og flyttede til Grådyb, som udvidedes til at omfatte HTX og blev en meget stor virksomhed - Rybners. Der arbejdede jeg i 6 år.

*Mit hovedfag var fransk, idræt som bifag (KU) og siden mediefag (SDU), som jeg startede op som nyt fag med kollega på Statsskolen.
Jeg var regionsrepræsentant i faget fransk.*

Seniorliv med Fanøs natur i bagagen

For snart 2 år siden gik jeg på pension. Til at begynde med tænkte jeg "Wow hvad vil det sige at gå på pension?". Det økonomiske fyldte meget, jeg skulle selv sætte mit økonomiske liv sammen. Penge var sat ind hver måned, jeg havde ikke skænket mit økonomiske liv mange tanker. Da det faldt lidt på plads, og jeg mærkede, at jeg godt kunne klare mig, kom "Hvad skal jeg med mit liv fra nu og til min død? Som tiden er gået, har jeg været igennem forskellige faser. Først var det en lettelse og en evig feriefornemmelse, som nok er understreget af, at jeg

bor på en ferieø. Aldrig mere tidligt op – ikke mere vækkeur! En anden krævende pligt, som lå lige for: Nu skulle der ryddes op i mit hus efter mange års negligering pga tidspresset arbejdsliv og aktivt fritidsliv. Det skal siges, at jeg bor alene, dog ikke helt jeg har en dejlig hund og en logerende mandlig musiker på min 1.sal igennem 6 år.

I starten gik jeg på med krum hals – fik ryddet op, gjort mine rum mere brugbare og indlemmede i mit hverdagsliv og fik mangler udbedret. Endvidere fik jeg en mangeårig drøm indfriet – et “Orangerie” i min lille have. Altså ikke et drivhus til tomater m.m., snarere et sted, hvor jeg kunne “drive” i regnvejr, opbevaring af vådt vasketøj og havemøbler og ikke mindst krukke om vinteren.

Alle disse tiltag blev udført med god fornemmelse, jeg havde skiftet arbejdslivet ud med husforbedringer ved selv at blive bedre til noget, jeg absolut ingen forudsætninger havde for,

udviklede indsigt i de mange håndværkere, der kom og deres virkefelter. Dette er i sig selv en videnskab! Nu har jeg så sat mig endnu en kæmpe udfordring – at male mit eget hus, dog med begrænsninger, for jeg har lært mine at kende og godt, man har gode venner til at hjælpe! Jeg troede, jeg havde overkommet min højdeskræk!

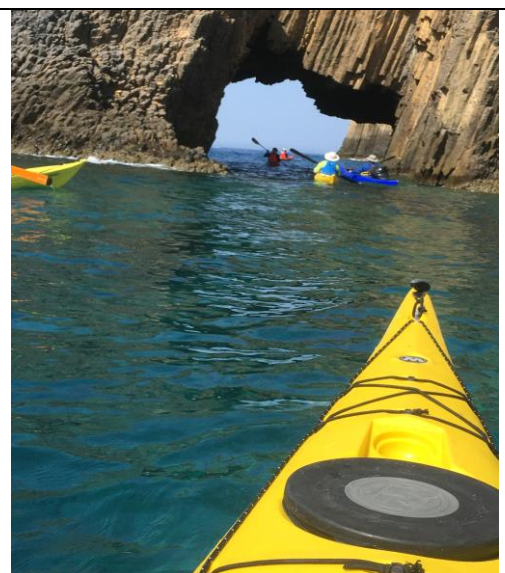
Det var en forrygende start uden megen refleksion – Corona'en satte ind med fornyet kraft og man var hensat til krydsord og avislæsning. Hvilket skulle vise sig senere at være en uoverstigelig tidsrøver. Jeg måtte lave regler – kun søndagskrydsen var lovlig, dog faldt jeg ofte i, da Politiken sendte daglige krydsord. En anden god hverdagsrutine jeg fik i Coronatiden var gymnastik, først via fjernsynet med Rikke Hørlykke, jeg var vild med hendes program, som jeg savnede efter Corona'en.

Nu laver jeg som basis de 5 Tibetanere, som udbygges for at tilgodese min forkalkede ryg, der også rystes godt ved løb ud over de daglige lange gåture med min lille Irma. Ofte i selskab med Frida, Birna eller Maja, hunde og små veninder – hvilket jo ikke gør turene dårligere.

Jeg er vinterbader – daglige badeture, som jo om sommeren bliver til svømmeture. Jeg sejler i kajak om sommeren, og om vinteren går jeg til folkedans med fokus på Sønderhoning.

Mine fag følger mig stadig, idræt er et must, jeg kan ikke leve uden bevægelse. Mediefag holder jeg ved lige ved at se film i biografen, hvor jeg selv er operatør hver 14. Dag. Mit talte fransk har det knebet med lidt på det sidste – mine gåture på fransk har ikke kunnet gennemføres pga min venindes travlhed, jeg håber vi genoptager vores hyggelige ture, hvor der kun tales fransk. Jeg læser daglig franske bøger. På trods af dette travle program, som nok kun kan nås, fordi jeg bor på lille ø, fik jeg en reaktion sidste vinter, som ventet, når man har vendepunkter i sit liv. Jeg var rastløs - FOMO i udtalt grad. Bevidstheden om en bagkant i ens liv – har du nået nok i livet? Skulle du ikke få en kæreste? Får jeg nu også nok ud af mine

akademiske “skills”? Skal jeg bare gå her i mit hus og begrave mig? Hvorfor tager jeg ikke til Frankrig og bor? Eller til København hvor jeg trods alt har mit ophav og et større flow af kultur, som er et must for mig?

Nu hvor jeg er ved at være i mål med mit sidste projekt: at male mit hus, er jeg ved at komme ind i min 3. fase. Jeg sætter mig selv udfordringer, som afspejler mit travle arbejdsliv med 3 fag, hvilket også kan være hektisk i perioder, som mit arbejdsliv var det. Jeg bliver langsomt bedre til at tage en hyggestund i mit orangerie, og man kan godt hygge sig selv uden at gå glip af noget. Ikke mindst være taknemmelig for det liv, man har, så længe man kan og gå lidt ned i tempo, så man måske holder lidt længere? At være taknemmelig for sin lille hund, som sørger for den daglige struktur – lige meget hvor meget man går op i noget – er der en anden, der skal tilgodeses! Struktur vil altid være en udfordring for mig, men livet ved Vadehavet gør det ikke lettere, da alt vandliv afhænger af vandstanden. Man lærer at indrette sig efter naturen! Så alt i alt har jeg et dejligt og uforudsigeligt pensionistliv, som krydres med rejser og ture med venner. Friheden til at gøre, hvad man vil er jo fantastisk, men kan også virke lammende, for der er så mange valg, der skal tages! Nu sætter økonomien og klimakrisen nok grænser for disse valg! Så alt i alt med min hund, mine fag og mit dejlige hjem må jeg være taknemmelig for det liv, jeg har nu – men måske kommer der andre faser og ønsker i fremtiden? Jeg tænkte Fanø var stedet for en god alderdom med naturen, havet, dansen, musikken og et hus, der skulle passes for snart 10 år siden, da jeg flyttede hertil. Det har vist sig at give mit liv indhold, men spændende hvad fremtiden bringer, for man skal jo lære hele livet, og nye verdener venter på at blive udforsket!

Jeg håber, at ovenstående tanker kan give inspiration til dem, der står for at gå på pension og for dem, der allerede er der!

Aktuelle indlæg fra Frankrig og fransktalende lande

Dette er et fast indlæg i Nyhedsbrevet, hvor vi bringer aktuelle indlæg om forhold i Frankrig og i fransktalende lande.

Skriv endelig en mail til Ulla Pedersen uppedersen@gmail.com, hvis du har lyst til at skrive en artikel om sådanne aktuelle forhold. Husk at give din artikel en overskrift og medsend et billede.

Artikel 1

Af: Kirsten Kirkelund

Tidligere ansat ved Ribe Katedralskole

Lektor i fransk, spansk og idræt

Tidligere ekstern Lektor på DPU

Tidligere censor på Læreruddannelsen

Tidligere medlem af Fransklærerforeningens bestyrelse

Refleksioner efter Tourens vingesus

Tour de France 2022 blev noget helt særligt.

Touren startede jo i Danmark.

Igennem hele mit lange fransklærer liv har jeg beskæftiget mig med Tour de France, dels med mine elever men også privat med mine to børn. Hvis vi på vores årlige lange sommerferie i Frankrig havde muligheden for at overvære en etape, gjorde vi det. Især min søn syntes, det var meget spændende. Han købte sportsavisen l'Equipe og var ikke særlig gammel eller franskkyndig, før han kunne læse artiklerne om Tour etaperne. Det var faktisk ret let for ham. Der var også gode fotos og illustrationer, som hjalp ham på vej. Det var dengang, avisen kun udkom i papirudgave. Derfor blev de gemt, så jeg kunne bruge autentisk materiale i temaundervisning om Tour de France. Det kunne eleverne godt lide.

Jeg har også idræt som fag, og ofte havde jeg elever i både fransk og idræt, så der kunne knyttes nogle tråde. Og for eleverne var Tour de France jo noget helt særligt.

TV2 udsendelserne med Mader og Leth var heller ikke til at kimse af med Jørgen Leths spændende fortællinger om, hvad etaperne passerede. På den måde blev Touren mere end en sportsbegivenhed. Jeg tror også, Jørgen Leth har gjort lidt til, at nogen har fået interesse for både fransk kultur og sprog.

I år kunne vi danskere så opleve, hvordan hele Danmark var på den anden ende. Ikke mindst da Jonas Vingegaard kom i den gule førertrøje.

Jeg er begyndt at guide fransktalende turister rundt i min hjemby Ribe en gang imellem, når der kommer franske turister. Det er ret sjovt. Det bureau, der har engageret mig, gav mig en sjov opgave i år i maj måned: Kan du fortælle om, hvad de laver i Vejle kommune i forbindelse med, at Vejle er 'ville de départ' for 3. etape den 3. juli 2022? Kommunen søgte en person, der kunne tale fransk og samtidig vidste noget om Vejle, cykelinitiativerne, kulturen og meget andet.

Det sagde jeg, at det kunne jeg godt. Jeg er født i Vejle, både min fars og min mors familie har boet der i flere hundrede år, så jeg følger lidt med. Mit navn kommer fra udkanten af Jelling nær Fårup sø, hvor 3. etape i øvrigt gik forbi. Vejle kommune forsynede mig med noter angående, hvad de gerne ville have, der blev promoveret. Og så gik jeg bare i gang med at researche.

Det var ikke så lidt, der foregik i Vejle. Flere arrangementer hver uge hele foråret. Så byens borgere blev virkelig samlet omkring eventen. Det var både erhvervsdrivende, idrætsklubber, skoler og rigtig mange frivillige, der bare meldte sig.

I kan se i dette link blot nogle af de tiltag, der var

[Tour de France i Vejle 3. juli 2022. - tour.vejle.dk](https://www.tour.vejle.dk)

Det var en fransk cykelradio, der havde bedt om informationer. Radioen hedder Radiocyclo.

[RadioCycloTour](https://www.radiocyclo.dk)

De har også en Facebook side og en kanal på Youtube

[Radiocyclotour | Facebook](#)

Jeg havde aldrig hørt om den. Det er en cykelradio, der næsten udelukkende beskæftiger sig med cykelsport. Den har en særlig Tour udgave, RadiocycloTour. Den laver en 4 timers direkte udsendelse under hver etape. Under de tre etaper i Danmark holdt deres radiobus i Cité Universitaire i Paris ved Fondation Danoise, det danske hus. Der var tre journalister, der var på en forberedende tur i Danmark i maj måned, og det var i den forbindelse, at de gerne ville vide noget om Vejle. Det hele skulle foregå som et interview, som blev optaget.

Interviewet skulle så indgå i udsendelsen den 3. juli. Her kan I se hele udsendelsen. [Facebook](#)

Det hele skulle foregå på den tidligere herregård Haraldskjær i Vejle ådal, i dag hotel og restaurant. Så jeg mødte op sammen med en repræsentant for Vejle kommune.

På billedet er fra venstre Jérôme Armand (Radiocyclo), mig, Alex Carion (Télé24), en journalist fra Magazine cyclo og en repræsentant fra Vejle kommune.

Journalisten der interviewede mig hedder Jérôme Armand.

En anden var Alex Carion, der var fra Télé24. Alex cyklede alle etaperne igennem og kommenterede undervejs. Her kan I se klip fra hans gennemkørsel af 3. etape

[RECO Tour de France 2022 étape 3 Vejle Sondenborg - YouTube](#)

Jérome stillede så spørgsmål, og jeg gjorde mit bedste for at svare. Jeg har haft lidt svært ved at finde de præcise videoer med mig. Måske er de bare blevet brugt for at få viden. Men der var en anden på stedet, der optog lidt med sin mobiltelefon. Det kan I se her.

https://fransklaererforeningen.weebly.com/uploads/1/5/9/3/15936074/img_5320.mov

(skru godt op for lyden, den er ikke så god, da det blæste; men det giver et lille indtryk)

Så jeg endte med at blive en mikroskopisk lille del af en mega event, og det var lidt sjovt.

Det, de var mest interesserede i at høre om, var faktisk alle de folkelige aktiviteter, der foregik i byen. De syntes, det var sjovt med den strikkede gule førertrøje. Flere hundrede mennesker havde strikket gule klude, som netop i weekenden den 21-22 maj skulle syes sammen til én stor gul trøje. Trøjen blev hængt op på havnen i nærheden af Olafur Eliassons Fjordenhus, hvor den neutrale start var.

I kan læse mere om det her og se et foto af trøjen.

[DEN STRIKKEDE GULE TRØJE - tour.vejle.dk](#)

[Sydbank - Opslag | Facebook](#)

Jeg synes, det var en god idé. Ikke mindst fordi Vejle er en by, hvor der i gamle dage lå et stort bomuldsspinderi. Spinderiets bygninger er i dag et kulturhus. Så på den måde blev byens historie spundet sammen med en gul bomuldstrøje til Tour de France.

En anden sjov idé var at der blev lavet en cykel skulptur i stål af byens cykelklub. Skulpturen ligner klubbens logo. Den er opstillet i en central rundkørsel på havnen, hvor al trafik igennem Vejle over havnen foregår, så den bliver set af mange mennesker. Så glemmer man ikke Vejle og Tour de France 2022. I kan se fotos af den her

[Cykelskulptur sponsoreret af erhvervslivet - tour.vejle.dk](https://www.tour.vejle.dk)

Jeg fortalte også om Jelling, le Jelling des rois, og om Harald Blåtand, Harald à la dent bleue. Journalisterne havde allerede været i Lego familiens Fjorden hus og interviewet kokken i restauranten Lyst, der har en Michelin stjerne. Så jeg tror, de var ret begejstrede for området.

Det blev en spændende og anderledes opgave. Efter det så jeg også frem til nogle uger med Tour de France.

Jeg synes, i år var noget helt særligt, da Jonas Vingegaard kom i den gule trøje. Han er noget helt særligt. Jeg vil håbe, at hans indsats sætter sig spor hos de unge i form af, at de kunne tænke sig at lære fransk og få indsigt i fransk kultur. Nogle gange har vi jo set, at det er specielle ting, der vækker de unges interesser. Jeg tænker med gru på dengang Poul Nyrup cyklede med en for stor cykelhjelm for at protestere mod Frankrigs atomprøvesprængninger.

Franskfaget kunne godt have brug for et skub til at komme op ad bakken og vinde point for at tage têtten i den gule trøje og bringe sprogene ind i virkeligheden igen.

Lad os håbe, at fransk kan få vinger på.

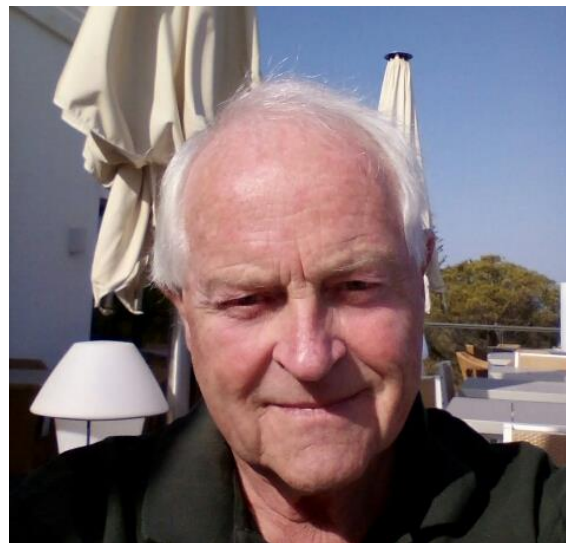
Artikel 2

Af: Per Lund-Rasmussen

Er cand.mag. i fransk og dansk og var lektor på Skanderborg Gymnasium i 1974-2017. Han underviste i fransk på Aarhus Katedralskole i 1970-71.

I 41 år var han skriftlig censor i dansk til hf- og studentereksamen samt til de større skriftlige opgaver. Han har lavet tre lærebøger til franskundervisningen i gymnasiet og på seminarier og har skrevet (og skriver) utallige kronikker og artikler om litterære, historiske, rejserelaterede og almenmenneskelige emner.

Han er desuden foredragsholder og rejser meget i Frankrig, Italien, Portugal, Grækenland og Spanien.

Mon Tour de France

Tillad mig at gøre opmærksom på, at jeg egentlig aldrig har interesseret mig noget særligt for "le Tour de France" – eller for cykelløb i det hele taget.

Jo, bevars, indtil for ganske få år siden cyklede jeg regelmæssigt rundt om Skanderborg Sø på min røde racercykel, og skulle jeg virkelig udfordre mig selv, gik turen undertiden rundt om den uendelige Mossø (mere end 40 km!), men i disse tilfælde af momentant vanvid var det eneste, der reddede mig fra ødelæggelse og død, tanken om den lille købmand i Alken, som havde kolde drikkevarer ad libitum så som kærnemælk, øl, mineralvand m. brus. Ja, sågar kølig hvidvin kunne indtages for at få retableret væskebalancen, mens jeg med gru tænkte på, at rigtige cykelryttere nemt kunne klare en distance fire gange længere end min tur rundt om Mossø.

Den længste tur, jeg nogensinde har tilbragt på cykel, ligger ca. tredive år tilbage: Jeg havde lige bestilt og fået leveret en splinterny racercykel fra den lokale cykelhandler i Skanderborg, og jeg ville gerne bevise over for mig selv (i det mindste!), at jeg var i fremragende form, så jeg satte mig for at køre hjemmefra og helt over til min far i Agri på Djursland og tilbage igen på samme dag!

Ja, jeg kan godt se, at det lyder prætentivst at cykle over 140 km uden megen pause, men det var ikke desto mindre dét, jeg gjorde hin augustdag i 1991: Jeg var endnu ikke kommet til Århus, før jeg havde fortrudt mit dristige forehavende, men vende om ville jeg under ingen omstændigheder.

Dertil var jeg trods alt *for* ærekær!

Næsten hver eneste gang jeg skuede en kiosk eller et ishuse, blev jeg nødt til at holde en lille pause, så jeg kunne vederkvæge mig med læskende væsker, og det var mange liter, der løb igennem mig. Hvor de blev af, véd jeg ikke, for det hørte til de absolutte undtagelser, at jeg blev nødt til at urinere undervejs, men hold kæft hvor var det dog anstrengende: Jeg kunne næsten ikke kravle op ad den stejle vej mellem Vrinners og Agri, men endelig nåede jeg da til Ø. Bakkevej 33, hvor min far boede med den smukkeste udsigt over Århus Bugten, Knebel Vig og Kalø Slotsruin.

Jeg tror, vi nød en kande te ude på balkonen, mens jeg i min indre fortvivlelse over at være sådan en tåbelig eventyrer så langt hjemmefra alligevel prøvede at indgyde mig mod og fortrøstning til den grufulde hjemfart. Jeg kunne jo godt have overnattet, men så ville min store sportspræstation med mere end 140 km på én dag jo være røget i vasken, og jeg ville ende med at foragte mig resten af livet pga. min umådelige slaphed!

En lille pudsig detalje: Jeg erindrer, at jeg så en stor grævling på én af naboejendommene, inden jeg trak cyklen op ad grusvejen til huset, og at jeg undrede mig over, at dyret var så stort, men jeg har måske været på nippet til at besvime og været omtumlet efter de voldsomme anstrengelser mellem Skanderborg og Agri?

Nå, men det var hyggeligt at sidde lidt på balkonen og drikke te og snakke om stort og småt, men hjem kom jeg dog ud på sommeraftenen efter at have tømt samtlige kiosker for kolde drikkevarer og med to yderst følsomme og temmelig smertefulde balder, der straks blev behandlet med zinksalve, der hjælper på rigtig mange ting.

Stolt var jeg naturligvis, men følte mærkværdigvis ingen trang til atter at udsætte mig for så voldsomme strabadser.

Da min datter til sin 9-års fødselsdag fik en ny cykel, ville jeg – før gæsterne kom – cykle en tur med hende rundt om Skanderborg Sø, men dét skulle jeg aldrig have gjort: Det stakkels barn græd over, at det var for hårdt, og at jeg var rigtig dum, hvilket jeg dén gang havde svært

ved at forstå, men vi overlevede begge, og siden hen kunne vi sagtens cykle rundt om søen uden gråd og tænders gnidsel.

Hvad angår Tour de France, erindrer jeg, at vi alle tre i begyndelsen af 80'erne var i Pyrenæerne, hvor vi lige som de andre franskmænd havde smidt bilen inde på en mark ved siden af vejen, og hvor vi stod tæt på de udmattede ryttere, der så ud, som var de misundelige på alle vi turister, der ikke løb nogen synderlig risiko for at dehydrere eller falde døde om på stedet. Men så var det heller ikke mere spændende, og jeg kunne mærke på mig selv, at jeg snart gerne ville væk og finde en kro, hvor vi kunne sidde og drikke en øl eller en flaske vin (og et glas jus de raisin til vores datter), mens vi talte om "touren", og hvad vi syntes om den.

Selv om jeg som tidligere nævnt ikke interesserer mig meget for Tour de France, blev jeg alligevel i sin tid fascineret (meget endda!) af "Le Tour de Gaule d'Astérix", som mine franskelever også undertiden fik gavn af.

Jeg var i Frankrig under "le Grand Départ" i år og under den første enkeltstart i Danmark den 1. juli, og selv om jeg ikke åbnede for fjernsynet i mit lejede hus i les Landes, kunne jeg dog ikke undgå i min daglige avis at se referater fra "touren".

Og efter min hjemkomst den 6. juli fandt jeg også ud af, at vi havde en sand champion blandt rytterne, og også jeg sportsforagter var stolt over, at Jonas Vingegaard efter 11. etape tilkæmpede sig den gule førertrøje, og hvis sandheden skal frem, kørte jeg, da jeg kom fra de spanske Pyrenæer ind i Frankrig via "le Tunnel du Puymorens", gennem såvel Tarascon-sur-Ariège som Foix ligesom de tapre Tour-ryttere, så også jeg, malgré tout, er meget spændt på at se, om det virkelig igen skal blive en dansker, der vinder om få dage i Paris.

Nu er "de få dage" allerede gået, og også jeg blev stolt over at se min landsmand, Jonas Vingegaard, vinde det strabadserende løbs afslutning i Paris med stor hyldest did og ikke mindst i København og i Glyngøre.

Sikke en beundringsværdig præstation!

P.S. Da cykelrytteren Michael Rasmussen i 2006 fik bjergtrøjen, var vi i Ardèche, hvor den lokale kromand i Ste-Eulalie, tæt ved Mont Gerbier de Jonc (1551 m), mente, at jeg måtte være i familie med ham, hvorfor han (kromanden) generøst skænkede os et glas vin på husets regning. Så måske er jeg alligevel tættere knyttet til Tour de France, end jeg selv troede!

Kulturmøder

Dette er et fast indlæg i Nyhedsbrevet, hvor vi fremover bringer indlæg om kulturmøder med franskmænd og fransktalende i Frankrig og i fransktalende lande.

Se fx denne blog	http://connaissances.dk/	
------------------	---	---

Skriv endelig en mail til Ulla Pedersen uppedersen@gmail.com, hvis du har lyst til at skrive en artikel om sådanne kulturmøder. Husk at give din artikel en overskrift og medsend et billede.

<p>Artikel 1</p> <p>Af: Frank Filip Østergaard</p> <p><i>Cad mag et art</i> <i>Tidligere formand for Fransklærerforeningen</i> <i>Bringetoften 25</i> <i>3500 Værløse</i> <i>Mobiltf. (0045) 40578062</i></p>	
---	---

Indtryk fra en tur i februar til Paris

Åh, tilbage med sin viv i det skønne Paris i begyndelsen af februar 2022, bare tirsdag-søndag, det er så opløftende, denne blanding af spæde forårstegn, solen der har lidt magt, men ikke nok til at frakke og hue kan undværes, men så alligevel. En tur der var absolut 'nødvendiggjort' af en meget godt omtalt udstilling om '*Picasso l'Étranger*' på *Musée national de l'histoire de l'immigration* i *Palais de la Porte Dorée*, der kunne ses indtil den 13. februar, og det var en nødvendighed, og med tidsbestilling til udstillingen lørdag kunne man hænge dejligt tungt ud helt til kl. 19 og se alle de fantastiske billeder og lære om hele den fascinerende

historie om Picasso og hans forhold til de franske myndigheder eller måske rettere myndighedernes forhold til ham.

Og så kunne man også nå en dejlig gåtur derhen fra Place des Vosges, gå ad la Promenade Plantée der nu hedder La Coulée Verte med forårsstemning sammen med joggere og hundeluftere og se de skønne, allerede udsprungne, lyserøde blomster. Så langt var foråret ikke kommet i Danmark. En skøn grøn gåtur ind imellem i 1. sals højde og så endda på vejen ud til Picasso l'Etranger.

En aften tilbragt hos Jean, en gammel ven og nabo helt tilbage fra det første studieår i 1968-69 tilbragt med franskstudier i Aix-en-Provence. Nu bor Jean med sin kæreste på 6. sal i rue Daumesnil i Vincennes, og han tilbød endda at hente os ved *Palais de la Porte Dorée* i sin *Peugeot 208*. Jo, gode, gamle, ret finurlige, ind imellem provokerende, og meget sprogligt

bevidste Jean, som lærte mig en god del fransk udtale i sin tid, bl.a. den upustede franske k-lyd, ikke at forveksle med det stemte, hårde g. 15 hedder absolut ikke 'guinze', men netop *quinze*.

Grønne områder, kultur, historie og republikanske værdier står trods alt stadig i Paris, om end med skrammer, nogle vil sige alvorlige sådanne. Også i Luxembourghaven fornemmede man det tidlige forår og blev mindet om det tema om kampen for menneskerettighederne der er opsat mange steder i byen, såsom pladen der ærer mindet om de kampe som slaverne i de franske kolonier kæmpede for deres frihed, for lighed og broderskab: *Par leurs luttes et leur profond désir de dignité et de liberté, les esclaves des colonies françaises ont contribué à l'universalité des droits humains...*

Tilbage til udstillingen om Picasso der søger om fransk statsborgerskab, han regner med, og det ser også ud til at gå glat med myndighedernes anbefaling heraf den 26. april 1940, men den 25. maj 1940 fremkommer en ifølge udstillingen *rapport haineux* fra sikkerhedstjenesten, *Les Renseignements Généraux*, der gentager påstandene fra den første rapport mod Picasso fra den 18. juni 1901 om at *cet étranger n'a aucun titre pour obtenir la naturalisation, il doit être considéré comme ('très' på dette sted er streget ud - hvornår?) suspect au point de vue national*. I dokumentet må sikkerhedstjenesten medgive, at *Aux points de vue conduite et moralité, PICASSO, ne fait l'objet d'aucune remarque particulière*, men så får han også lige denne her med på vejen: *d'ailleurs en raison de son caractère hautain et renfermé il est peu connu dans le voisinage*. I et dokument fra den 30.11.1942 skriver Picasso med håndskrift: *Je certifie sur l'honneur, ne pas être juif, aux termes de la loi du 2 juin 1941*. Han vil mao. gerne følge Vichy-reglerne, men lige meget hjælper det, når sikkerhedstjenesten vurderer ham som *suspect au point de vue national*. Régis Debray udfolder på katalogets bagside (*Udstillingskatalog: Picasso L'Étranger, Musée national de l'histoire de l'immigration, novembre 2021*) sagen om Frankrigs langvarige afvisning i tilfældet *Picasso l'étranger*. «...il y a toujours deux France en France. Un pays d'accueil ouvert à tout ce qu'il y a de plus singulier et un enclos revêche qui rêve encore de fermer portes et fenêtres. Et si l'on faisait l'impossible pour garder la première en vie? »

A propos den anti-koloniale kamp kunne man i Palais de Tokyo (hvor Verdensudstillingen i 1937 fandt sted, og hvor der i øvrigt var åbent til kl. 23) se en interessant og også alvorlig kunstudstilling om opfattelsen af folk fra kolonierne, ofte beskrevet som ikke-subjekter.

God, underfundig lune kunne til gengæld opleves langs Canal St Martin i form af en efterladt, gennemrusten damecykel med håndbremsen og helt flade dæk og med flere påskrifter på engelsk med hvid maling: *Rust for life, In God we rust, Rust for peace.*

Og skønne Joséphine Baker! Hun var i november 2021 pga. sit forsvar for de franske, republikanske værdier blevet ophøjet til at komme ind på Panthéon, og der var også på gitteret rundt om bygningen en fotoudstilling med store fotostater fra hendes liv. Et bevægende møde med bananskørtdanserinden der var så meget mere og rummede en stor menneskelighed.

Med skam at melde kendte jeg ikke alle de aspekter af hendes liv og virke. I sandhed værdig til Panthéon sammen med alle de allerede etablerede, store repræsentanter for Frankrig som Victor Hugo, Emile Zola, Albert Camus, Jean Jaurès, Marie Curie-Sklodowska og Pierre Curie. På en nærliggende bar fandt man dette Joséphine Baker-citat hængende, skrevet med håndskrift: *J'ai toujours été amoureuse. L'artiste, l'homme ou la femme, qui n'a pas le sens de la séduction, le don de l'amour, la foi du rendez-vous mystérieux, n'est pas "l'artiste". L'art, n'est-ce pas, c'est la séduction, l'élan, la recherche, la poursuite de la vie dans ce qu'elle a d'exaltant, ce qu'elle a de plus beau, de plus doux...*

På Place de Panthéon kan man på muren til *Bibliothèque Sainte-Geneviève* se navnene på de studerende gennem tiden, bl.a. Tycho Brahe, man kan vel ikke dy sig for finde og se den danske forbindelse. Absalons navn (ifølge Wikipedia den første dansker der studerede i Paris) kunne jeg dog ikke finde, jeg så heller ikke en indskrift for den senere ærkebiskop i Lund, Anders Sunesen, fra Hvideslægten.

I *Allée des justes parmi les nations* ved listen med navne over *Les justes de France* der så modigt hjalp jøder under 2. verdenskrig, finder man også en udstilling om folkemord, om Shoah, holocaust og andre folkemord, i Afrika, på Hererofolket og Namafolket, i vore dages Namibia, allerede i 1904, i Armenien, ex-Jugoslavien og Rwanda og med citater fra FNs folkedrabskonvention fra 1948 med definitionen på folkedrab. Ved genlæsning tænker man i dag at Ruslands altomfattende krig mod Ukraine fra lidt senere i den måned vi var i Paris, passer til definitionen på et folkedrab, hvor forsæt eller hensigt spiller en afgørende rolle for at der er tale om netop folkedrab. Et besøg på *Mémorial de la Shoah* gav fin mening, stærkt, bevægende vidnesbyrd, som manede til stille eftertænksomhed.

Og hvad med *Notre Dame*? Når den at blive færdiggenopført til sommerlegene af *les Jeux Olympiques* i 2024 i Paris? Og i hvilken form? Kranerne var der, byggeriet fortsætter, og foran kirken er der opsat en stor tegneserie om *Le chantier - test des chapelles*.

Og mad og drikke? Et fortsat stort ja tak til *la gastronomie française*. Som næsten altid et særligt og skønt kapitel. Snegle, løgsuppe og charcuterie og pâté med god vin. Restauranterne ved Place des Vosges kan bestemt også anbefales: *Ma Bourgogne* og især *Le petit Marché* lidt omme bagved med sjove glasskulpturer. Digital bordbestilling hjemmefra til fire personer til førstnævnte restaurant var dog ikke gået igennem, så det var de sidste knebne pladser der kunne skaffes til os og vore to gæster.

Og teater! Théâtre des Champs-Élysées med Verdis Requiem på plakaten. Stuvende fuldt var der, det ville der nok også have været selv uden den ekstra sult hos publikum efter coronanedlukningen. Det var en dejlig musikoplevelse, også trods krav om mundbind og den begrænsede benplads. Ville vi også gerne have været til Mozarts opera *Don Giovanni à l'Opéra Bastille? Tu parles!* men feriebudgettet og måske også tiden kunne desværre ikke holde til den ekstra mundfuld!

Og skønne, fantastiske Louvre! Billetbestilling hjemmefra til torsdag kl. 12, og så kunne vi blive der til lukketid kl. 18, gense alle de skønne, kendte ting men også fordybe os i forhistorisk tid, sumererne i Mesopotamien, dykke ned i hvad tidlige civilisationer formåede, det maner til ydmyghed og respekt for hvad mennesker har kunnet og gjort for mange tusinde år siden. Bl.a. en lille sumerisk tavle fra arkaisk tid (ca. år 2600 f.v.t.) vedr. salg af et hus på 54 m² og en mandlig slave i byen Shuruppak hvor også 6 vidner er nævnt som garanter for handelen. Ordet 'vidne' består således af tre tegn /ikoner for en mand, et jordlod og ord der kommer ud af et hovede der bærer skæg. Fantastiske Louvre hvor man kan fordybe sig i alt dette.

Og så *les incivilités* i bybilledet! Hvad enten de kommer fra grafittiskriverne eller måske fra myndighederne der selv giver anledning til murren og protest. Et sted forsøgte myndigheder at opfordre folk til at møde deres lokale, kommunale politi, men 'selvfølgelig' var forstavelsen

'Ren' i "Rencontrez votre police municipale" blevet overstreget og var blevet til: *Contrez votre police municipale*. Og de offentlige toiletter var nogle steder, ligesom herhjemme, lukket, og en måske nok berettiget grafitti: *Hidalgo les WC!!* Ved siden af opslaget fra kommunen: *WC en cours de réparation indisponible pour une durée indéterminée*. Sådan, så ved man da i hvert fald hvad man har at rette sig efter (ikke). Om grafittien eller det kommunale opslag kom først, melder historien ikke noget om. Et andet sted kunne denne blomsterprydede grafitti ses: *Le Néant n'existe pas*. Jeg valgte pga blomster og anden udsmykning at tolke det som et skønt og opmuntrende anti-nihilistisk budskab. Noget andet opmuntrende er at der kører el-busser rundt for Île-de-France mobilités: *véhicule 100% électrique*. Og der cykles! - og selv om det (selvfølgelig) sker *n'importe comment*, er det jo en god ting.

Præsidentvalgkampen var også i gang, og man så plakater for Florian Philippots *les-patriotes.fr : Libérons La France! Stop coronafolie, Liberté Frexit, RIC*. Slagordet *RIC* har Patrioterne overtaget fra de gule veste: *Référendum d'Initiative Citoyenne*. Folket vil høres, og det forstår man sandelig godt, men det kniber meget voldsomt med at deltage i valget af byråd og borgmester rundt om i kommunerne. Valgdeltagelsen ved kommunalvalget i 2020 var 45% i 1. runde, 42% i 2. runde. Og det blev ikke meget bedre ved Nationalforsamlingsvalgene i juni i år. M. Philippot var tidligere næstformand i Front National. Han havde stået i spidsen for Frankrigs befrielse mod det coronapas, som ellers var bredt socialt accepteret. Phillippot fik dog kun én ud af de krævede 500 stillere og måtte opgive sin valgkamp for at blive Frankrigs næste præsident. Han opnåede heller ikke valg til Nationalforsamlingen med 4,6% af stemmerne i sin valgkreds. Han endte med at støtte Marine Le Pen i 2. valgrunde. Den angivelige frihedskamp *Libérons la France!* mod coronapasset var også et tema i grafittien: *Pass sanitaire = servitude volontaire = anticonstitutionnelle*, mens plakater for *Nathalie Arthaud, Lutte Ouvrière, le camp des travailleurs*, handlede mere om kampen for sociale og økonomiske forhold: *les prix flambent, meeting à Paris samedi à 15 heures Théâtre de la Mutualité*, og *Nouveau Parti Anticapitaliste* førte også valgkamp på disse temaer, skylden for (vistnok nærmest al) dårligdommen ligger hos Macron og EU: *ils détruisent les conquies sociaux*. *Eric Zemmour* var også på plakaterne: *Impossible n'est pas français!* Senere ved præsidentvalget i april kunne vi dog se at det ikke var muligt for Zemmour at komme længere end til at få 5,1% af stemmerne. De nævnte kandidater Mme Nathalie Arthaud fik 0,4%, M. Philippe Poutou fra NPA fik 0,55%.

Og så burde man jo selvfølgelig have taget toget til Paris t/r og rejst grønt, det rakte tiden og rejsebudgettet desværre ikke til. Lad os håbe at denne rejseform (nattog?) om ikke for længe bliver bare lidt mere konkurrencedygtig ift. fly.

Mødet med litteraturen

Dette er et fast indlæg i Nyhedsbrevet, hvor vi bringer indlæg om fransksproget litteratur.

Skriv endelig en mail til Ulla Pedersen uppetersen@gmail.com, hvis du har lyst til at skrive en artikel om et litterært værk. Husk at give din artikel en overskrift og medsend et billede af dig selv.

Artikel 1

Af: Ingegerd Nissen Petersen

tidl. Rysensteen Gymnasium

Udgivelser:

Haïti Chérie, Gyldendal 1988 (med Lise Jeremiassen)

Le coeur en poche, Systime 1989 (med Lise Jeremiassen)

Paroles d'Haïti, Munksgaard 1966

Jésus de Montréal, Gyldendal 1998 (med Helle Høyrup)

Rosita – noveller og digte fra Haiti, Forlaget Litera 2001

Frivillig i Haiti på uddannelsesprojekt for haitianske lærere 1998-2008 (juli måned)

Foredragsholder

Artikler om haitiansk litteratur til bl. a. PEN

Fotoudstillinger (Haiti)

Jean D'Amérique, den nyere haitianske litteratur – og det historiske perspektiv

I juni måned gæstede den unge haitianske forfatter og dramatiker Jean D'Amérique Danmark i forbindelse med festivalen for international dramatik ved Teater Grob, Pink Pavillion 2022.

Arrangementet præsenterede tre unge dramatikeres værker i dansk oversættelse gennem en halv times oplæsning af to skuespillere. Jean D'Amériques bidrag var et uddrag fra hans teaterstykke *Opéra Poussière* (2021), som hylder Sanite Belair, en overset heltinde i den

haitianske frihedskamp, som førte til den franske koloni Saint-Domingues endeligt og oprettelsen af republikken Haiti i 1804.

Siden Jean D'Amérique hørte Sanite Belair (/sanit/) omtalt i en bisætning i skolen, har han været optaget af at finde ud af, hvem hun var. Hun var løjtnant i oprørshæren, og da franskmændene tog hende til fange og ville halshugge hende – det gjorde man med kvinder – krævede hun at blive skudt, som mændene blev det. Hendes betydning i historien ses af, at hun rent faktisk blev skudt og dermed fik en ærefuld død. I stykket møder vi Sanite Belair i dag. Hun er træt af at være glemt i historiebøgerne, og hun vil gerne have et "visum", så hun kan vende tilbage til livet og få oprejsning. For at komme tilbage til livet skal hun forhandle med kirkegårdens og underverdenens vogter, Baron Samedi og hans kone Grande Brigitte, som vel at mærke er mægtige vodou-ånder. Det er der ikke noget mærkeligt i, i Haiti. På kirkegården i Port-au-Prince udføres der jævnligt ritualer ved det store kors for Baron Samedi og et sort kors, halvt banket ned i jorden, som repræsenterer hans kone, Grande Brigitte.

Korset blev ødelagt under jordskælvet i 2010 og erstattet af dette, som kun er halvt så stort.

Korset for Grande Brigitte

Opéra Poussière åbner med en dialog mellem Sanite Belair og Baron Samedi og tager publikum gennem 200 års historie på godt og ondt. Sanite færdes på trods af sin plads i dødsriget uhindret i nutidens virkelighed – hun er for eksempel på de sociale medier og prøver under hashtagget *Héroïne en colère* at skabe opmærksomhed om sin sag. Hun beklager sig over, at hun først ved 200-året for republikkens fødsel kom på en pengeseddel, og at det kun var på en 10 gourdes-seddel. En anden kvinde, Cathrine Flon, som fulgte Dessalines tropper og syede det haitianske flag ved at modificere den franske trikolor, har i mange år siddet på en sådan seddel! Toussaint Louverture, Jean-Jacques Dessalines, Alexandre Pétion og Roi Christophe derimod sad på sedler med større værdi .... Samtidig med at stykket yder oprejsning til en overset martyr i den haitianske frihedskamp, drages der nogle paralleller til Haiti i dag, der er til at føle på. Det er svidende satirisk og til tider ustyrligt morsomt, når Jean D'Amérique sætter både fortid og nutid på spidsen.

Catherine Flon syr det haitianske flag

Sanite Belair i uniform.

Den unge forfatters prisbelønnede debutroman, *Soleil à coudre*, udkom i 2021 og er allerede på vej i oversættelse til flere sprog. Romanen er en tragisk og poetisk skæbnefortælling, sat i en ramme der, for at bruge et Jørgen Leth-udtryk, er ”noget andet end Nørre Farimagsgade”, et slumkvarter der bærer det gloriøse navn *Cité de Dieu*. Jens Peder Weibrecht har anmeldt romanen på sin blog, så her er blot en lille introduktion via navnene på personerne i romanen og et bud på Jean D'Amériques placering i forhold til den litterære tradition i Haiti.

Hovedpersonen er en ganske ung gymnasiepige, der bærer navnet *Tête Fêlée*. Hun bor i et slumkvarter, men hendes forældre tjener gode penge og betaler for hendes skolegang på et privat gymnasium. Moderen er prostitueret og hedder *Fleur d'Orange* – hun er meget smuk og har tre prominente, faste kunder, *La Divine*, *le Seigneur des Entrecuisses* og specielt *le*

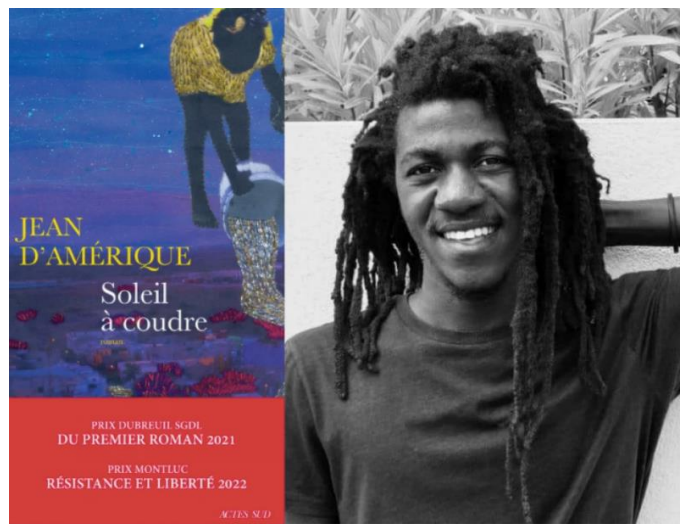
Politicien dont le cul est fabriqué pour toutes les chaises, som får en krank skæbne. Pigens far, *Papa*, er ikke hendes biologiske far, som – ”*selon la légende de la bouche qui donne et l'oreille qui reçoit*” – skød sig i al offentlighed, da hans datter blev født. *Papa*, hvis højre arm er forlænget af en Beretta af stor kaliber, arbejder som velbetalt *super-tueur* for den berygtede bandeleder *l'Ange du Métal*. Og så optræder der i øvrigt en mand ved navn *Charme de Gaule*, med tilføjelsen *l'homme au membre débordant*. I disse malende navne findes der ofte en relation til virkeligheden, for eksempel er *Tête Fêlée* ikke en helt almindelig pige. Hun lever to parallelle liv, et som gymnasiepige og et som praktisk og effektiv hjælper for sin far i hans arbejde for bandelederen. *L'Ange du Métal* er en slags svært bevæbnet dødsengel.

Romanens ramme er et overbefolket og nedslidt Port-au-Prince, som styres af rivaliserende bander, og de mange slumkvaterer er territorier, hvor liv og død balancerer på en knivsæg. Overalt er det en kamp om overlevelse, således også for *Tête Fêlée*, som er fanget mellem den barske virkelighed og drømmen om at genforenes med hendes elskede *Silence*, klassekammeraten, hvis familie flytter – flygter – til USA. Jean D'Amériques miljøskildring er en filterløs og kras skildring af livet i Port-au-Prince i disse år, hvor bander lever af afpresning gennem bortførelse af alt fra missionærer til skolepiger og effektivt har blokeret for trafik mellem hovedstaden og andre dele af landet. Han beskriver selv, hvordan livet i

slumkvartererne i de seneste år er blevet mere og mere kriminaliseret, og hvordan han undgik at blive indlemmet i en bande ved at få en uddannelse og komme ud af miljøet. Han fortæller i et interview, at de fleste af hans kammerater fra skoletiden i dag er bandeledere – eller døde, ligesom hovedpersonerne i Asger Leths film *Ghosts of Cité Soleil*, som mange gymnasieelever har set.

Den haitianske litteratur handler ofte om og bearbejder landets kollektive traumer. Netop nu er der fornyet interesse for to romaner, *Le joug* af Annie Desroy og *La blanche négresse* af Cléante Desgraves-Valcin, der blev udgivet i 1934. Det nye haitianske forlag C3 står for udgivelsen i papirform, men de kan købes i Kindle-format gennem Amazon. Romanerne omhandler den amerikanske okkupation af Haiti fra 1919-34, en tid, som kom til at repræsentere en ny form for undertrykkelse, da amerikanerne systematisk forsøgte at underminere republikken. Ikke kun de statslige institutioner blev omstyrtet og overtaget af amerikanske embedsmænd, men der blev udført operationer, som blev kaldt *campagnes anti-superstitieuses*, hvilket dækkede over en systematisk ødelæggelse af alt, hvad der kunne relateres til haitianernes afrikanske rødder og traditionelle religion, vodou. I parentes bemærket er haitianerne stærkt religiøse, og de er på samme tid udøvende kristne og "voudouisants", uden at det udgør en konflikt. Når de to romaner fra 1934 netop er blevet genudgivet, kan det ses i sammenhæng med, at "le grand voisin étoilé" – USA - har stor indflydelse i Haiti, og det er ikke kun for det gode. Der er formodninger om, at USA spillede en rolle, da præsident Jovenel Moïse blev dræbt i sit hjem sidste år, hvilket har kastet det i

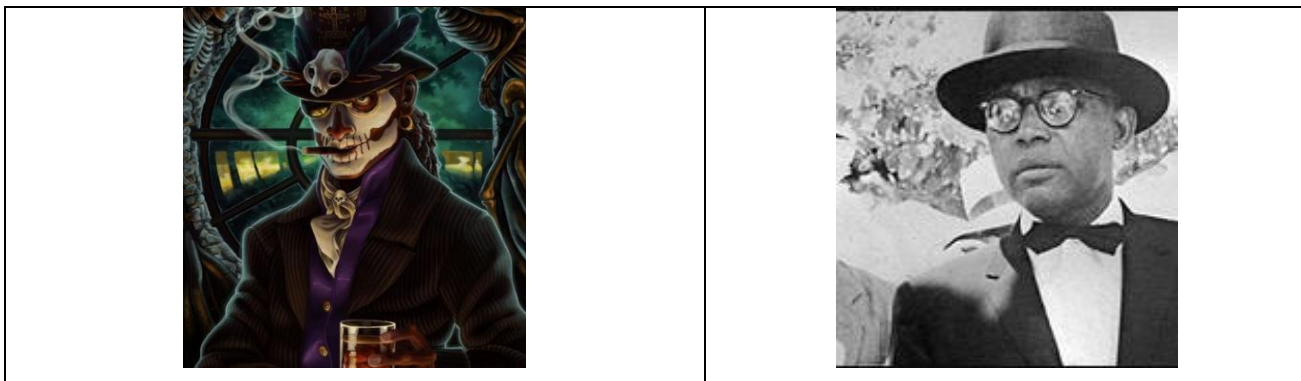
forvejen hårdt prøvede land ud i et præsidents- og parlamentsløst samfund, et bandestyret kaos, især i og omkring Port-au-Prince. Det er dog ikke bevist, at amerikanske kræfter var på spil.

I det hele taget har haitianerne et ambivalent forhold til USA. Mange er over de sidste mange årtier søgt til USA i jagten på et bedre liv – eller bare for at undslippe den visse død - og har bosat sig især i Florida og New York. Groft sagt er mange haitianere i Miami efterkommere af bådflygtninge, ofte analfabeter, der ankom op igennem 80erne og 90erne. I New York, derimod, er det haitianske samfund bedre funderet økonomisk og uddannelsesmæssigt. Fælles for de to grupper er, at de gennem hårdt arbejde har skabt sig en tilværelse, som gør dem i stand til at sende penge hjem til familien i Haiti, i så stort omfang, at det udgør en meget stor del af den haitianske økonomi. De heldige har opnået amerikansk statsborgerskab, hvilket i dag nærmest er umuligt, men hvis de kommer i konflikt med loven, risikerer de, at blive deporteret til Haiti. Unge mennesker, som ikke kender Haiti, som ikke har familie i landet eller kontakt til den, som ikke taler kreolsk, dumpes i lufthavnen som deportees og *overlades til sig selv*. Ikke overraskende ender de oftest i bander eller i et af Haitis overfyldte fængsler. I den anden ende af skalaen kan nævnes Michaëlle Jean, som i 2005 blev udnævnt til *gouverneure générale et commandante en chef du Canada*. Hun kom til Canada med sine forældre som følge af François Duvaliers udrensninger af intellektuelle i 1968.

I nyere tid er det de tredive års diktatur under François Duvalier (1957-1971) og hans søn Jean-Claude Duvalier (1971-1987), der fortsat behandles i forskellig form i litteraturen. François Duvalier ophøjede sig selv til "gud" og skrev sit eget fadervor, som skolebørnene hver morgen måtte recitere, mens flaget blev hejst:

*“Notre Doc qui es au Palais National pour la vie, béni soit
Ton nom par les générations présentes et futures. Ta volonté soit faite
à Port-au-Prince et dans les provinces. Donne-nous ce jour notre
nouvelle Haïti et ne pardonne jamais les offenses des antipatriotes
qui crachent tous les jours sur notre pays ; laisse-les succomber aux
tentations, et sous le poids de leur venin, délivre-les d'aucun mal »*

Han yndede også at klæde sig, så han lignede *Baron Samedi* og talte påtaget nasalt i bevidstheden om den skræmmende effekt, det havde på den fattige befolkning.

En helt speciel historie knytter sig til Marie Chauvets store roman, *Amour, colère et folie*(1968), som er en svidende kritik af Duvaliers regime og udfordrer tidens moralske, sociale og politiske tabuer. Hun tilhørte selv overklassen, og hendes mand, som var forretningsmand, fungerede ofte som privatchauffør for præsidenten. Romanen skulle udkomme på forlaget Gallimard i Frankrig, men François Duvalier hørte om den og forbød den inden udgivelsen. Da var forfatteren selv rejst i sikkerhed i USA, men bogen var så sprængfarlig, at hendes mand opkøbte hele oplaget og fik det destrueret, af frygt for repressalier mod hans familie. Enkelte eksemplarer af romanen nåede i cirkulation, fordi de var sendt til anmeldelse, men først i 2005 blev den endeligt udgivet, og den står i dag som et af de mest betydningsfulde værker i den francophone litteratur. I en udgave fra 2021 skriver Dany Laferrière i efterskriften, at romanen er *un texte crépitant d'intelligence, précis et violent*, og forlaget Lechelle : Emina Soleil, der ved et lille mirakel blev de første til genudgive romanen i 2005, beskriver den som *dérangeant et provocateur... un cri de révolte et de rage contre l'ordre social et sexuel*.¹ Romanen er i øvrigt også udgivet i forkortet form til undervisningsbrug, suppleret med *fiches pédagogiques*. Anmeldelse og baggrund i Le Monde kan læses på:

https://www.zulma.fr/wp-content/uploads/dossier_presse-572113dpamourcolerefoliepdf.pdf

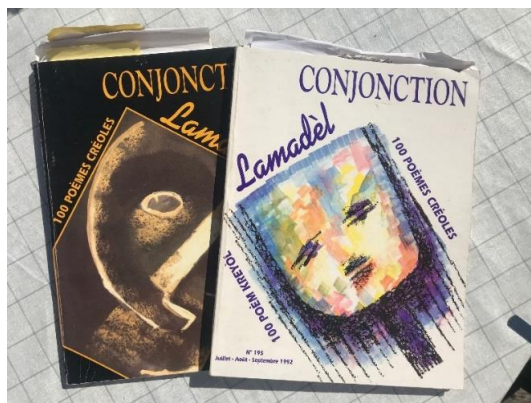
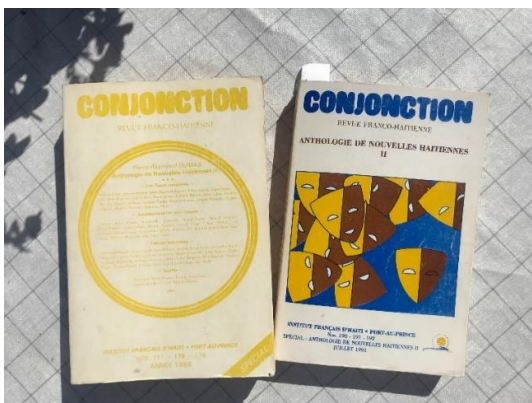

Marie Chauvet

Skilt til at sætte på en bil

I årene efter Jean Claude Duvaliers fald i februar 1986 væltede det frem med digte og noveller, skrevet under de tredive års diktatur, især korte tekster, som det havde været muligt at skjule. Institut Français d'Haïti spillede en stor rolle i udbredelsen af denne litteratur, som det ikke havde været muligt, eller skæbnesvangert at publicere i de mørke Efter Duvaliers fald blev der udgivet to numre af instituttets tidsskrift *Conjonction* med noveller og derefter to numre med digte, som alle er skrevet på både fransk og kreolsk. Det er tekster, som for de flestes vedkommende er skrevet under diktaturet, og netop derfor er litteraturen fra 87 og fremefter præget af indignation og stor intensitet. Litteraturen har spillet en afgørende rolle i bearbejdelsen af de traumer, diktaturet forårsagede. Et lille udvalg af disse noveller og digte har jeg præsenteret i *Paroles d'Haïti* (1996) til undervisningsbrug og oversat i *Rosita – noveller og digte fra Haiti* (2000). Mine sider på den gamle EMU kan stadig tilgås på Jens Peder Weibrechts egne sider <http://virtuefransk.weibrecht.net/undervis/haitiweb/index.htm>

Den bedst kendte haitianske forfatter i dag er nok Dany Laferrière, som ikke mindst, da han blev optaget i l'Académie Française, nåede alverdens forsider i den francophone verden. Han var en ganske ung journalist, da han i 1973 flygtede til Montreal mindre end et døgn efter, at hans kollega på tidsskriftet *Le petit samedi soir*, Gasner Raymond, blev myrdet af *les tontons-makoutes* for sin journalistiske virksomhed, som ikke engang var særlig åbenlyst kritisk over for Duvalier. Episoden er kort beskrevet i *Chronique de la dérive douce*, som han skrev efter sit første år i Canada. En gennemlæsning af *Le petit samedi soir* fra 1973 nævner ikke Gasner Raymonds død med ét ord, og Dany Laferrières indlæg, skrevet fra Montréal efter hans flugt, rummer ingen kritik af det styre, der tvang ham på ud af Haiti. Så man kan sige, at afskrækkelsen virkede, selv efter at Laferrière var i sikkerhed, og styret blev på samme dag af med to kritiske røster. Han har dog senere i flere romaner behandlet Duvalier-tiden.

En af de nyere romaner, der både spænder over Haiti under Duvalier i 60erne og nutiden i USA, er *The Dewbreaker* (2004), skrevet af prisbelønnede Edwidge Danticat, den første haitianske forfatter, der har skrevet på engelsk. Flere af hendes værker er oversat til dansk, dog ikke *The Dewbreaker*, som giver en facetteret indsigt i haitianernes liv i USA og deres bevæggrunde for at forlade Haiti. En "dewbreaker" er en torturbøddel, og betegnelsen "dewbreaker" relaterer til, at Duvaliers *tontons makoutes* ofte hentede deres ofre i deres hjem inden daggry. Danticats roman skildrer med stor indsigt en håndfuld skæbner, som på forskellig vis er forbundet gennem hændelser i Duvalier-tiden. Romanen er på trods af de tragiske skæbner båret af en ukuelig tro på mennesket og stor skønhed. En af personerne i romanen er en ung *deportee*, hvis forældre er kommet til USA da han var ganske lille. Som mange andre unge er han fanget mellem to kulturer, er kommet på den forkerte side af loven og derfor udvist til en uvis fremtid i et land, han ikke kender. Edwidge Danticats beretning om hans søgen efter en fjern slægtning i det fremmede land er et enkelt eksempel på, hvor stor en forfatter hun er. Til trods for hendes stærke tilknytning til Haiti, som hun forlod som 12-årig for at slutte sig til sine forældre i New York, er Edwidge Danticat lidt i udkanten af kategorien haitiansk, fordi hun skriver på engelsk. Ikke desto mindre er hun en af de stærkeste stemmer i denne litteratur, og hun har en vigtig funktion, fordi også haitianere i USA, som ikke taler fransk, kan læse hendes værker og dermed holde kulturel forbindelse med Haiti. Da jeg samlede materiale til det, der blev *Rosita – noveller og digte fra Haiti*, ville jeg gerne have Edwidge Danticat med, men hendes debutroman og hendes noveller *Krik? Krak!* var allerede udgivet på dansk. Jeg skrev til hende og beklagede, at jeg ikke kunne finde noget, der ikke var

oversat, og hun svarede overraskende med at sende mig en uudgivet novelle, som jeg fik med i min lille antologi. Da *The Dewbreaker* udkom, fandt jeg denne novelles plot og opsætning som en del af en af fortællingerne.

Hvor Marie Chauvet og senere Dany Laferrière, Louis-Philippe Dalembert, Gary Victor, J.J. Dominique, Nancy Roc, Kettly Mars og mange andre har oplevet diktaturet på deres krop, er det for den unge generation i dag noget, bedsteforældrene har oplevet. Duvalier-tiden er et ekko, og de unge forfattere kender fra deres skolegang meget mere til den historie, der førte til republikken Haitis tilblivelse. Således Jean D'Amérique, som ikke kunne glemme Sanite Belair og altså skrev et teaterstykke om hende. Ligeledes får vodou-religionen, som det ofte er tilfældet i haitiansk litteratur, en rolle i stykket om hende. Religionen er uløseligt forbundet med slaveoprøret og den spiller en stor rolle, både åbenlyst i dagliglivet og som elementer i kunsten, hvad enten det er litteratur, musik eller billedkunst. Vodouen er groft sagt det fundament, den haitianske historie og identitet hviler på. Et eksempel på, hvor stor en spirituel kraft der rummes i religionen, ses i Kettly Mars' selvbiografiske roman *Kasalé*, som handler om, hvordan hun selv, en anerkendt forfatter, et moderne, intellektuelt menneske, måtte tilbage til rødderne for at finde fred. Igennem flere år havde hun foruroligende drømme, som efterhånden viste hende vej til hendes gamle moster, som boede i bjergene, og som hun ikke havde set i mange år. Mosteren levede nu alene og alderdomssvækket i Kasalé i nærheden af det tempel, som hun havde vogtet hele sit voksne liv, men som nu lå hen i sørgeligt forfald. Mosteren kan ikke dø, før forpligtelserne overfor familiens ånder er blevet givet videre. Det kald, Kettly Mars følte, kunne ikke ignoreres. Det tog år af hendes liv, men det forbandt hende med arven fra fortiden og vigtigheden af at respektere sine rødder. Det første udkast, som hun gav mig med hjem i 2000, beskriver hendes rejse i dagbogsform og det er derfor dybt personligt, mens romanen *Kasalé* fra 2003 er et litterært værk, som har træk fra Alejo Carpentier og García Márquez' *réalisme merveilleux*. Hendes oplevelse i Kasalé førte i øvrigt til hendes internationale gennembrud som forfatter.

Kettly Mars på Île d'Ouessant 2004

Efterhånden som nye generationer kommer til, er emnevalget betydeligt udvidet, men historien, fortiden og nutiden, spiller til stadighed en stor rolle. Globaliseringen sætter sit præg. De unge haitianske kunstnere søger deres eget udtryk, farvet af deres samtid. De har mobilitet og en stor frihed til at eksperimentere og interagere med internationale forfattere og kunstnere, og de kommer fra alle samfundslag.

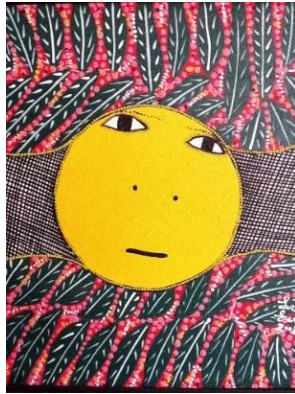
Jean D'Amérique er et godt eksempel på dette. Han er født på landet og måtte flytte ind til familie i byen for at kunne fortsætte sin skolegang. Han hed oprindeligt Jean Célius, men skiftede navn, da han stiftede bekendtskab med slam-genren og debuterede som *slameur* i gymnasietiden i Port-au-Prince. Tidligt blev han udråbt til *enfant terrible*, fordi han i sine digte tager sig en hel del friheder i forhold til det franske sprog, på samme eksperimenterende måde som hans kollega og "bror", Makenzy Orcel, en anden ung, succesfuld forfatter, som også på skift opholder sig i Haiti og Europa. I dag er Jean D'Amérique 26 år og et af den haitianske litteraturs stjernesrud; han høster pris på pris, både i Haiti og internationalt, inviteres til prestigefyldte litterære festivaler som *Festival d'Avignon* og interviewes ofte om sit forfatterskab, som nu rummer både digte, skuespil og romaner.

Det er ikke kun som digter og forfatter, Jean D'Amérique spiller en rolle. Han er *directeur artistique* på festivalen *Transe Poétique*, som er en lyrikfestival med supplement af bl.a. fotografi, film, musik, performance og et *un haut lieu de la poésie contemporaine en Haïti*.

Jean D'Amérique formår at "slamme" den haitianske litteratur ind i nye baner. Et af hans store forbilleder er Franketienne (født 1936), som har en helt speciel plads i den haitianske litteratur. Han er kendt som digter, skuespil- og romanforfatter, billedkunstner og musiker, og han beskrives af forlaget *Vents d'ailleurs* som en *indefatigable inventeur de mondes, expert en dynamique syntaxique et pyromane lexical*. Han skriver på kreolsk og fransk og skabte omkring 1965 et unikt univers, som han kaldte *spiralisme*, defineret som *une invention qui ne plagie rien d'autre que la vie, la spirale en mouvement*.

<https://www.potomitan.info/kauss/spiralisme.php>

Hans ambition var at afspejle virkelighedens kaos i litterær form. Jean D'Amérique fører på sin egen måde spiralismen videre, og han er med sin aktive rolle i at skabe et kreativt miljø i Haiti, sin unge alder til trods, godt på vej til at blive en betydelig forfatter i Haiti.

Eksempler:

Ici / petit homme / fait sa prière / dans une cagoule / la nuit / il berce la rue / les ruelles / les corridors / par un cantique amer / une mélodie violente / sa guitare / est un calibre

(uddrag fra Jean D'Amériques første udgivelse *Petite fleur du ghetto*, som han skrev efter at en ung forfatterinde, Régine Nicolas, blev skudt ned på åben gade i Port-au-Prince i 2015)

« J'aspire au langage des chemins de rage. Je veux chanter la trêve de mes fissures. Au nom du poing à lever, prendre la rue avec la main ouverte pour dessiner des points libres. Brûler les portes pour dire beauté de cendre dans l'éclat du verre nouveau. Fuir front nu pour revendiquer soleil. Là sera mon chant de traversée. » (fra *Nul chemin dans la peau que seignante étreinte*, 2017)

Jean D'Amérique læser et uddrag af *Soleil à coudre* – startende med det brev, som Tête Fêlée kæmper med at skrive til hendes elskede, klassekammeraten Silence

<https://www.youtube.com/watch?v=08aN8izkhEU>

Artikel 2

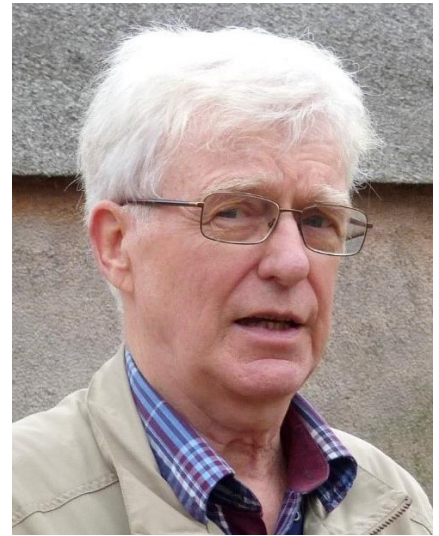
Af: Thomas Clante

Tidligere lektor i fransk og billedkunst på Vejen Gymnasium.

Tidligere med i Fransk lærerforeningens bestyrelse. Bl.a. som redaktør af Fransk Nyt.

*Se evt. yderligere på min hjemmeside:
www.thomasclante.dk. Og på min profil på facebook.*

Du er også altid velkommen til at kontakte mig på min mailadresse: thomas.clante@gmail.com

Maigret, triviallitteratur?

L'Écluse no 1. Betragtninger over sproglige og litterære kvaliteter i en Maigret-roman

Georges Simenons udødelige kriminalkommissær kan stadig begejstre. Jo længere man kommer ind i hans univers, des mere nyder man de billeder, der tegnes af næsten et halvt århundredes civilisation. I midten af et forgangent århundrede. Fint centreret omkring en helt, der nok er en storrygende- og drikkende antihelt. Men som med sin humanisme og sit intuitive indblik stadig virker overbevisende og etisk opløftende på os. Her næsten hundrede år siden de første tekster, hvor Simenons litterære figur allerede var fuldt udviklet. Som f.eks. i *L'Écluse no 1* fra 1933.

Coronaepidemiens påtvungne selvisolation førte mig efter et langt fravær igen på sporet af den gamle, uforlignelige politikommissær, vel sagtens den mest kendte af slagsen i hele verden. Den franske Bogcafé gav et tilbud på *Tout Maigret. Omnibus. 2019*. Ti digre bind på tyndt rispapir à ca. 1200 sider hver. Altså 75 romaner og 28 noveller fra årene 1931 til 1972. Jeg nåede igennem det hele på stort set den tid, epidemien varede. Man slipper ikke lige Maigret. Men hvorfor er der da i det hele taget stadig sådan brug for en Maigret?

Simenon led selv under ikke at blive værdsat på det litterære parnas, måske med undtagelse af André Gide. Maigret blev hans skæbne, og hans såkaldte *romans durs* fik ikke den samme gennemslagskraft, heller ikke hos undertegnede. Men Maigret har sådan set også det hele. Det finder man ud af, når man skuer tilbage over alle teksterne. Gør dig den tjeneste at dykke ned i hans verden for alvor.

Vores helt er naturligt rundet af flere påvirkninger fra litteratur, filosofi og psykologi omkring forrige århundredskifte. Jeg vil vende tilbage hertil til slut. Men i høj grad også af det moderne medie: filmen. Kan det tænkes, at grunden til, at Simenon med sin Maigret aldrig rigtigt blev godkendt på det litterære parnas, skyldes det moderne medies fortælle teknik, den udbredte dialog med det ligefremme, mundrette sprog? Og for resten var så skamløst kreativ? Flere af titlerne må være blevet til som i en leg. Kvaliteten i så stort et værk kan naturligvis være svingende, men den er aldrig lav!

Maigrets statur er som mejslet ind på vores nethinde: Han er kraftigt bygget og let overvægtig, tilknapet i stor frakke med velourkrave, med en *chapeau melon* på hovedet. Og så den evigt rygende pibe i munden. Hele tiden udstrålende en ro, der vel nok kan gøre en og anden utryg. Maigret er først og fremmest en visuel figur! Men meget mere end en karikeret silhuet. For bag den med vilje stereotype facade skjuler der sig en fornem repræsentant for vesterlandsk, humanistisk frisind. For medmenneskelighed i bredeste forstand.

Maigret har mange facetter. Jeg vil her koncentrere mig om de litterære kvaliteter. Simenon mestrer plottets opsætning med dramaets uafvendelige fremadskriden, kulminationen og forløsningen. Og gennem præcise figurtegninger undervejs og lyriske passager som stemningsskabere er det alt sammen stramt komponeret. I et fasttømret univers med en solid, noget banal, grundlæggende filosofi: menneskets lod er ensomheden, og det eneste, der kan forløse os, er medmenneskeligheden. Humanisme, altså i bredeste forstand. Men Maigret, triviallitteratur? Nej!

Og sproget i Maigret-romanerne spænder lige fra samtalens dagligdags tone og et nogle gange direkte vulgært sprog til flotte, litterære konstruktioner. En udbredt skiften mellem le passé simple og l'imparfait imellem dialogerne er sædvanen. Jeg har i andre Maigret-tekster endog mødt *le plus-que-parfait du subjonctif* som hos Pedersen, § 135.1.3, à la : *S'il l'eût su, il l'aurait dit*. Bare triviallitteratur? **Nej!**

L'Écluse no 1. Indledning

Maigrets humanisme understreges af beskrivelsen af de miljøer, han færdes i. Han, og med ham læseren, står ikke alene som tilskuere, men gøres til en del af et rum, der deles med andre. Det kommer f.eks. klart til udtryk i indledningen til *L'Écluse no 1* fra 1933, der griber os ved i hurtige, filmiske glimt at springe fra scene til scene:

« Quand on observe des poissons à travers une couche d'eau qui interdit entre eux et nous tout contact on les voit rester longtemps immobiles, sans raison, puis d'un frémissement de nageoires aller un peu plus loin pour n'y rien faire qu'attendre à nouveau.

C'est dans le même calme comme sans raison aussi, que le tramway 13, le dernier « Bastille-Créteil », traina ses lumières jaunâtres tout le long du quai des Carrières.

Au coin d'une rue, près d'un bec de gaz vert, il fit mine de s'arrêter, mais le receveur agita sa sonnette et le convoi fonça vers Charenton.

Derrière lui, le quai restait vide et stagnant comme un paysage du fond de l'eau. A droite, des péniches flottaient sur le canal, avec de la lune tout autour. Un filet d'eau se faufilait par une vanne mal fermée de l'écluse, et c'était le seul bruit sous le ciel encore plus quiet et plus profond qu'un lac.

Deux débits de boissons restaient éclairés, face à face, chacun à un coin de rue. Dans l'un, cinq hommes jouaient aux cartes, lentement, sans parler. Dans l'autre débit on ne jouait pas. Il n'y avait que trois hommes. Ils étaient assis autour d'une table et ils regardaient rêveusement les petits verres de marc. La lumière était grise. »

Tout Maigret. Omnibus 2019. Tome III, L'Écluse no 1, p. 137:

Jeg har tilladt mig at citere denne lange indledning for at vise, hvilken eminent iscenesætter Simenon er. Vi er i et kanalmiljø, hvor han så ofte føler sig hjemme. Det første klip med fiskene under vandoverfladen står som en anticipation, en morale om, hvor svært det er at nå hinanden. Billedet af sporvogn nr. 13, der pludselig haster forbi, efter på menneskelig vis at have "gjort mine" til at standse, lader os med ét efterladte og forladte ved kanalen og miljøet

deromkring. Herfra panoreres der op i gaden til to modsatte hjørnekaféer. Og vi må atter en gang føle os udenfor pga. ruderne, som i en stumfilm. Vi kan bare betragte gæsterne, lidt som akvariefisk. Scenen er sat, her skal handlingen altså udspille sig. Vil der være en vej ud af dette månebelyste dødvande? Sporvognen er det eneste som, selv om den hurtigt er væk igen, måtte pege i den retning.

NB. Læg mærke til hvor raffineret Simenon får personificeret sporvognen. *Derrière lui* må jo vise hen til et substantiv i hankøn, ental. Men det nærmeste er altså ikke *le receveur*, men derimod *le convoi*. Og et ubundet, personligt pronomen kan ikke stå i stedet for ting, men kun personer. Se her Pedersen m.fl.: Fransk Syntaks, § 85.3.2. Den franskkyndige fornemmer straks en besjæling af sporvognen.

Indledningsscenen er værd at genlæse. Simenon skriver disse stemningsfortættede passager ved indledninger og undervejs, når det trækker op til et sceneskift. Og ved afslutninger, der åbner vej for en fortsættelse. Her er ikke tale om triviallitteratur, men om skønlitteratur af en finere karat! Man kunne måske for så vidt tale om *den lyriske 'ouverture'* i Simenons Maigret-romaner! Og om *det personificerede rum*.

Men det er den eksistentielle, daglige stræben for mennesket, som er i fokus hos Simenon. Maigret hjælper med at blotlægge menneskets lod i al dets sanselighed, absurditet, nøgne ensomhed og smerte. Sådan som vi må opleve det i al stor kunst!

Dramaets udvikling

L'Ecluse no 1 er ingen undtagelse. Plottet er sammensat og svært gennemskueligt i starten. Som sædvanlig handler det ikke blot om kærlighed og kødeligt begær, men om magtbegær og jalousi. Og til sidst om afmagt og hævn. Det vigtige i historien her er, at den også rummer muligheder for en katarsis, en nåde og en ny udgang. Flere af Maigret-romanerne rundes faktisk af på en forsigtigt optimistisk tone.

For at gøre en lang historie kort må handyret, Emile Ducrau, storentreprenør ved Seine-slusen med alle de mange flodbåde og den støjende og altdominerende skærveknuser på havnefronten først selv igennem en sønderknusende proces. Han dog efter alt at dømmes slutteligt vil kunne slippe helskindet igennem omend med flere lig i lasten, takket være Maigret. Men vel mest af alt takket være hans egen livskraft, hans, med et Bergson-udtryk: *Elan vital*.

Denne livskraft genspejles i en personificering af omgivelserne omkring Sluse nr 1.

Da Maigret opsøger kanalmiljøet i starten af sine undersøgelser, er noget af det første, der møder ham den enorme skærveknuser, som dominerer havnefronten. Her fremmaner Simenon bevidst en besjæling af landskabet.

« L'âme du paysage, pourtant, était ailleurs, son coeur en tout cas, dont le battement donnait le rythme à l'air lui-même. C'était au bord de l'eau, un haut appareil biscornu, une tour en ferraille qui, la nuit ne devait être qu'une tache grise mais qui, de jour, crachait du bruit par tous ses tôles, par tous ses longerons, par chaque poulie tout en concassant de la pierre qui dégringolait sur des tamis pour repartir plus loin toujours dans le vacarme, et finir enfin sur des tas fumants de poussière.

On distinguait tout en haut de la machine, une plaque d'émail bleu :

Entreprises Emile Ducrau

Du linge séchait sur des fils tendus au-dessus des péniches, et une jeune fille blonde lançait de l'eau à la volée sur le pont du Toison d'or.

Un tramway 13 passa encore, puis un second, .. »

L'Écluse no 1, p. 151:

Simenon er påvirket af Jules Romains *unanimité*. Der hersker et fælles liv styret af den gigantiske skærveknuser, stedets hjerte. Tydeligere kan det næppe udtrykkes.

På trods af et dystert tema, der langsomt udfolder sig med de to hovedpersoner, Gassin og Ducrau, der indledningsvis med nød og næppe har undgået druknedøden, et par kommende, ret uundgåelige selvmord, og med udbredt svig og jalousi i det nære miljø, hersker der en gennemgående optimisme i romanen. Som alene må skyldes Maigrets intuitive, medmenneskelige respekt for overleveren, det ellers ikke ligefrem blide familieoverhoved, arbejdsgiveren, Ducrau. Som direkte eller indirekte har været skyld i andres, mindre livskraftiges, lidelse og forlis.

« Quand le lendemain à six heures du matin, Maigret descendit du tramway 13 et se dirigea vers l'écluse, Emile Ducrau était déjà debout sur le quai de déchargement, la casquette de marin sur la tête, une lourde canne à la main.

Comme les matins précédents, par la grâce du printemps, il y avait dans l'air dans la vie matinale de Paris, une gaieté puérile. Certains objets, certaines gens, les bouteilles de lait devant les portes, la crémillère en tablier blanc près de son étal, le camion semant, au retour des Halles, ses dernières feuilles de choux, étaient autant de symboles de quiétude et de joie de vivre.

N'en était-il pas de même à une fenêtre de la maison haute dont le soleil dorait la façade, de la bonne des Ducrau qui secouait ses chiffons dans le vide ? Derrière elle, dans la pénombre du salon, on devinait Mme Ducrau qui allait et venait, un madras noué autour de la tête.

Au second étage les persiennes restaient closes et on pouvait imaginer, rayé par le soleil, le lit de Rose, la molle maîtresse qui dormait les bras repliés, les aisselles humides. »

L'Écluse no 1, p. 173

En litterært krydret, paradisisk beskrivelse af et øjebliks hverdagsstemning i et miljø, der ellers er alt andet end idyllisk, medmindre det anskues *unanimistisk*, set udefra som en kunstnerisk helhed af kulisser. Et miljø, der lever af ét og samme åndedrag.

Dramaets kulmination og afvikling

Idyllen brydes da også godt og grundigt til sidst ved en familiemiddag, hvor Ducrau på ubehøvlet vis sætter alt og alle på plads. Indtil den svegne ægtemand, Gassin, dukker op. Efter et, og selvfølgelig med Maigrets hjælp, afværget mordforsøg fra dennes side vælger Ducrau til sidst at melde sig hos politiet. For at få udrett sine spegede og hæmmende netværkstråde og afklaret eventuelle skyldsspørgsmål. Der er nemlig undervejs sket en menneskeliggørelse af det dumme svin, Ducrau!

Som to fortrolige går han med Maigret den sidste, tunge vej hen til Palais de Justice. I det øjeblik Ducrau går gennem porten, hilses han på bedste *unanimestiske* stil af to flodbådes tuden. Livet må gå videre. Ducrau er en overlever!

« Vingt mètres encore, la rue à traverser et c'étaient les bâtiments noirs du Palais de Justice, le grand portail du Dépôt, avec son guichet à droite.

Pour la seconde fois, la main de Ducrau s'accrocha au bras du commissaire et, tandis qu'ils traversaient la chaussée, l'armateur haleta :

- *Je ne peux pas !*

- *Je ne peux pas ! répéta Ducrau en entrant dans le porche sonore tandis qu'une plume se trempait dans l'encre violette pour inscrire ses noms et prénoms dans le livre d'écrou.*

Un remorqueur avalant sifflait deux coups, annonçant qu'il prenait la deuxième arche, et une péniche belge qui montait obliquait dans le courant afin d'entrer dans la troisième.

L'Écluse no 1, p. 266

FIN

Hvad kunne være inspirationskilderne for den unge Simenon, der i slutningen af 1920'erne og starten af 30'ne forsøger at etablere et åndeligt univers for sin helt. I den fransk-romanske kultur er det oplagt at nævne Lévy-Bruhl fra starten af 1900-tallet og hans tanker om *La participation mystique*, en primitiv samhörighed med kræfterne i naturen. Og Bergson og hans tanker om *intuitionens* overlegne kræfter over for logikken og om en *Elan vital*. Også Jules Romains' *unanimestiske* litteratur med tanker om en udbredt, kollektiv bevidsthed har, som vi så, sat sine spor. Sandsynligvis André Breton og *Det surrealistiske manifest* fra 1924, der kredser om *skabende kræfter i underbevidstheden*. Flere af disse navne har sikkert også været påvirket af tidligere germansk tænkning. Schopenhauers *livsvilje* fra slutningen af 1800-tallet. Nietzsches opfattelse af *selvets rolle*. Og så i starten af 1920'erne Jungs tanker om *det kollektivt ubevidste og arketyperne*.

Ingen af disse forfattere nævnes højt hos Simenon, men det er klart, at de direkte eller indirekte må have nået den unge, videbegærlige journalist og endnu spirende forfatter. Der er jo tale om *et fælleseuropæisk, vitalistisk kulturgods* her. Med et sådant åndeligt univers som baggrundstæppe henter Maigret modet til at virke som kriminalkommissær. I en stadig depraveret efterkrigstid, hvor mange af den gamle verdens værdier er om ikke grundigt styrtet sammen, så under voldsomt pres.

Efterskrift

Maigrets overvældende og varige succes kunne tyde på, at ikke alle disse værdier er så forældede endda. Han sælger altså stadig. Og jeg har været glad og tryk ved at have ham i nærheden på det seneste. Jeg elsker hans besjælede univers med både det elegante sprog og den autentiske, hverdagsagtige dialog, der også var med til at lære mig at tale et naturligt fransk. Jeg købte mine første Maigret'er for en slik *chez les bouquinistes* i Paris i foråret 69. Og han har vel egentlig fulgt mig som en god og trofast skygge lige siden studietiden. Selv om ingen jo dengang kunne finde på at forelæse i ham. Egne studier måtte udmønte sig som del af et hovedfagspensum under titlen: « *L'univers humaniste de Maigret* ». Jeg slap ham vist aldrig rigtigt, og genfandt ham så til sidst!

Jeg håber med disse få, causerende sider at kunne bidrage lidt til at løfte Maigret ud af den trivielle kriminallitteratur og få ham placeret som, ikke alene en farverig kriminalkommissær, men som en romanhelt i egen, gode ret til at figurere iblandt skønlitteraturens markante skikkelser. Et projekt, der vel kunne fortjene yderligere indsats. Måske vender jeg tilbage med mere om emnet. Heldigvis er jeg slet ikke alene. Som indledning til hvert af de ti bind i Omnibus-udgaven er der en velskrevet og dybtfølt tekst af en fransksproget kulturpersonlighed, kendere som også står i en taknemmelighedsgæld til denne uforglemmelige, dagligdagens frelsertype:

Tout Maigret . Tome I – X. Omnibus. 2019:

Nyt fra læsehjørnet

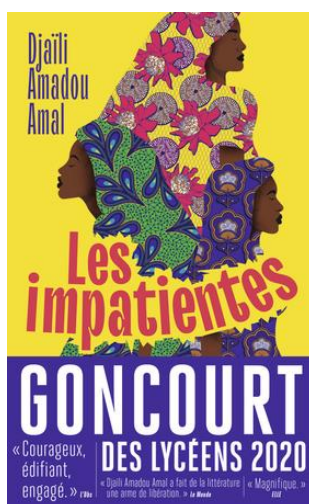
Her kan I få inspiration fra Geneviève Munck til at fortsætte med at læse franske bøger.

Bog anmeldelser af Geneviève Munck	
Disse bøger kan købes hos info@gmibs.dk Geneviève Munck International Book Service Klostergade 33, 1. sal 8000 Aarhus C Tlf : 86 19 50 42 eller 26715043	Det er muligt (udover at få tilsendt bøger med post) at bestille pr. Telefon 86 19 50 42, at aftale afhentningen – jeg afleverer gerne bogen/bøgerne ved porten !

Bonjour,

Cette fois-ci, je vous parlerai surtout d'un livre, un livre important, un livre ayant reçu plusieurs prix (dont Le Goncourt des lycéens en 2020) et un livre pour lequel les journaux n'ont pas tari d'éloges et on les comprend !

Amadou Amal, Djaili. Les impatientes

Trois femmes, trois histoires, trois destins liés.

Ce roman polyphonique retrace le destin de la jeune Ramla, arrachée à son amour pour être

mariée à l'époux de Safira, tandis que Hindou, sa soeur, est contrainte d'épouser son cousin. Patience ! C'est le seul et unique conseil qui leur est donné par leur entourage, puisqu'il est impensable d'aller contre la volonté d'Allah. Comme le dit le proverbe peul: « Au bout de la patience, il y a le ciel. » Mais le ciel peut devenir un enfer. Comment ces trois femmes impatientes parviendront-elles à se libérer?

Mariage forcé, viol conjugal, consensus et polygamie : ce roman de Djaïli Amadou Amal brise les tabous en dénonçant la condition féminine au Sahel et nous livre un roman bouleversant sur la question universelle des violences faites aux femmes.

Dans ce livre de révolte et de combat Djaïli Amadou Amal (Camerounaise, Peule et musulmane) nous raconte sa culture et fait une description de sa société. Une société où les enfants (et, bien entendu, surtout les filles...) ne sont pas que les enfants de leurs parents mais appartiennent, à toute leur famille et en particulier, à leurs oncles qui, par exemple, n'hésitent pas à donner ou vendre leurs nièces pour assouvir leurs intérêts personnels. Elle brise les tabous, donnant voix, surtout, aux femmes.

Elle même mariée de force à 17 ans à un cinquantenaire polygame qui a fini par la répudier, puis remariée, a fini par fuir, suite à des violences conjugales qui menaçaient sa vie et celle de ses enfants. Elle s'est reconstruite et dans sa résilience a fondé en 2012 l'association Femmes du Sahel qui aide les jeunes femmes à obtenir l'indépendance par les études.

"Les Impatientes", a connu un destin extraordinaire puisque, sélectionné sur la dernière liste du prix Goncourt, il a finalement été lauréat du prix Goncourt des lycéens.

Un livre qui sera actuel tant qu'il y aura sur terre, des endroits où les femmes connaîtront les mariages forcés.

283 pages   90 DKK inkl.moms

Je voudrais aussi vous signaler deux nouveaux titres d'une autre spécialiste de sujets féminins, Laetitia Colombani (L'auteure de « La tresse ») :

Les victorieuses

À 40 ans, Solène a tout sacrifié à sa carrière d'avocate: ses rêves, ses amis, ses amours. Un jour, elle craque, s'effondre. C'est la dépression, le burn-out. Tandis qu'elle cherche à remonter la pente, son psychiatre l'oriente vers le bénévolat : sortez de vous-même, tournez-vous vers les autres, lui dit-il. Peu convaincue, Solène répond pourtant à une petite annonce: " association cherche volontaire pour mission d'écrivain public " .

Elle déchanté lorsqu'elle est envoyée dans un foyer pour femmes en difficultés... Dans le hall de l'immense Palais de la Femme où elle pose son ordinateur, elle se sent perdue. Loin de l'accueillir à bras ouverts, les résidentes se montrent distantes, insaisissables. A la faveur d'un cours de Zumba, d'une lettre à la Reine d'Angleterre ou d'une tasse de thé à la menthe, Solène va découvrir des femmes aux parcours singuliers, issues de toutes les traditions, venant du monde entier.

Auprès de Binta, Sumeya, Cynthia, Iris, Salma, Viviane, La Renée et les autres, elle va se révéler étonnamment vivante, et comprendre le sens de sa vocation : l'écriture. Près d'un siècle plus tôt, Blanche Peyron a un combat. Capitaine de l'Armée de Salut, elle rêve d'offrir un toit à toutes les femmes exclues de la société. Sa bataille porte un nom: le Palais de la Femme. Le Palais de la Femme existe.

Laetitia Colombani nous invite à y entrer pour découvrir ses habitantes, leurs drames et leur misère, mais aussi leurs passions, leur puissance de vie, leur générosité.

240 pages   85 DKK inkl. Moms

Le cerf-volant

Après le drame qui a fait basculer sa vie, Léna décide de tout quitter. Elle entreprend un voyage en Inde, au bord du Golfe du Bengale, pour tenter de se reconstruire. Hantée par les fantômes du passé, elle ne connaît de répit qu'à l'aube, lorsqu'elle descend nager dans l'océan Indien. Sur la plage encore déserte, elle aperçoit chaque matin une petite fille, seule, qui joue au cerf-volant.

Un jour, emportée par le courant, Léna manque de se noyer. La voyant sombrer, la fillette donne l'alerte. Léna est miraculeusement secourue par la Red Brigade, un groupe d'autodéfense féminine, qui s'entraînait tout près. Léna veut remercier l'enfant. Elle découvre que la petite travaille sans relâche dans le restaurant d'un cousin, qui l'a recueillie et l'exploite. Elle n'a jamais été à l'école et s'est murée dans un mutisme complet.

Aidée de Preeti, la jeune cheffe de brigade au caractère explosif, Léna va tenter de percer son secret. Jadis enseignante, elle se met en tête de lui apprendre à lire et à écrire. Au cœur de ce monde dont elle ignore tout, commence alors une incroyable aventure où se mêlent l'espoir et la colère, la volonté face aux traditions, et le rêve de changer la vie par l'éducation... La rencontre inoubliable et réparatrice entre une femme, une jeune fille et une enfant au milieu d'une Inde tourmentée.

240 pages   85 DKK inkl.moms

Nyt fra læsekredsen for seniorer

Indkaldelse til læsekredsmøde d. 30. september 2022

Meld dig til vores nystartede læsekreds!!

Geneviève Munck vil animere og styre diskussionen af det læste værk, og inden den fastsatte dato for mødet i læsekredsen, læser vi hver især det værk, som er valgt til diskussion, og som med fordel købes hos:

Geneviève Munck

Tlf. 86 19 50 42

E-mail : info@gmibs.dk

Tid: Den 30. september 2022 kl. 10.00- 12.00

Sted: Geneviève Munck, Klostergade 33, 1.sal, 8000 Aarhus C

Pris: 100 kr. pr gang (til kaffe og boller og symbolsk aflønning af Geneviève Munck)

Vi diskuterer følgende værk: Michel Houellebecq. 'L'anéantir'

Hvorfor skal du være med? Fordi du gerne vil:

- læse gode franske bøger
- møde tidligere kolleger og hygge og diskutere
- holde din interesse for fransk og fransk kultur vedlige

Vi håber meget, at du har lyst til at være med.

Nye deltagere til læsekredsen tilmelder sig til Ulla Pedersen uppedersen@gmail.com senest d. 15. september 2022.

Geneviève Munck og Ulla Pedersen

Referat af læsekredsmødet d. 29. april 2022

Referat af møde i læsegruppen hos Geneviève fredag den 29. april 2022

Vi havde læst Vanessa **Springora: Le consentement**

Vi er pt. 7 i gruppen, og vi mødtes efter aftale hos Geneviève Munck i Århus.

Det var vores første møde, som var blevet udsat på grund af Coronaen! Vi var 4, der deltog.

Da vi alle er pensionister, er vi alle en del af et pensionistliv, hvad det end måtte medføre. Så nogle var blevet syge og andre måtte stille for at hjælpe børn og børnebørn. Men sådan er det, når vi kommer op i vores alder.

Vi startede med at vende løst og fast om, hvad der rører sig i samfundet og hos os selv, inden selve diskussionen om romanen gik i gang. Det er vi gode til, og det er nok også meget godt, for på den måde lærer vi hinanden bedre at kende. Og vi er, viser det sig, alle nogle snakkende personer.

Alle bidrog til en god diskussion. Geneviève havde inden forsynet os med nogle spørgsmål og artikler, hun havde brugt tidligere. Dem havde vi studeret indgående, og det medførte, at vi havde dannet os nogle mere overordnede betragtninger over romanens temaer. Dette viser, at romanen har haft meget at sige os. Det endte også med, at det var disse temaer, der blev udgangspunktet for vores diskussion, og det var nok meget godt. Måske skulle vi fremover hver især byde ind med et tema, som vi kunne give som et kort oplæg og det kunne så være udgangspunkt for vores diskussion.

Det er jo en 'me too' roman. Forfatteren fortæller om sine tanker og følelser i forbindelse med et kærlighedsforhold, hun som 13-årig indgik med en 34 år ældre forfatter. Hun var meget forelsket. Men under forløbet finder hun ud af G's, som hun kalder ham, bedrag. Så romanen er mest overvejelser over hele forløbet, baggrunden, og især hvorfor hun ikke brød ud af forholdet.

Vi får heldigvis ikke lange beskrivelser af seksuel karakter. Det er snarere meget fornuftige og kloge tanker om, hvorfor en pige på 13 år reagerer sådan, også set i lyset af, at hun lever med

sin fraskilte mor, og faderen er meget fraværende. Moderen er i forlagsbranchen, så det er derfor, Vanessa møder litterære personligheder. Hendes følelser er meget almenmenneskelige, og de går lige ind. Vi var alle meget optagede af problematikken og havde meget at byde ind med.

I forhold til gruppens videre arbejde, har vi besluttet at se nærmere på flere romaner. De har alle en samfundsmæssig relevans. Det er:

Michel Houellebecq: anéantir (2022)

Leïla Slimani: Chanson douce (2016) Det er hende, Emmanuel Macron har foreslået som kulturminister

Annie Ernaux: Les années (2008)

Referent

Kirsten Kirkelund

Næste læsekredsmøde bliver den 30. september 2022 kl. 10.00- 12.00 hos Geneviève Munck i Aarhus.

Til denne dato har vi læst og forberedt os på diskussion af:

Michel Houellebecq: anéantir (2022)

Bogen købes hos Geneviève Munck i Aarhus

GMIBS

Klostergade 33, 1. sal

8000 Aarhus C

Telefon: 86 19 50 42

på e-mail: info@gmibs.dk

Tips til Seniorer

Senior Interrail – tag toget ud i Europa

Har du mod på at rejse, så er Interrailrejser for seniorer måske noget for dig. [Link](#)

Se priserne nedenfor

Rejsedage	Periode	Seniorer 60+	
		1. kl.	2. kl.
4 dage	1 måned	2.242	1.680
5 dage	1 måned	2.569	1.931
7 dage	1 måned	3.048	2.296
10 dage	2 måneder	3.656	2.744
15 dage	2 måneder	4.492	3.375
15 dage	15 dage	4.036	3.033
22 dage	22 dage	4.720	3.542
1 md.	1 måned	6.111	4.583
2 mdr.	2 måneder	6.673	5.001
3 mdr.	3 måneder	8.224	6.172

Husk at vælge "Seniorer 60+" når du søger din billet - [bestil din Interrail-billet](#).

Eller er du mere til senior højskoleophold?

Sommerkurser eller kortere kurser er populære. [Link](#)

Fransklærerforeningens fællesaktiviteter for Seniorer efterår 2022

Arrangementer i Odense i efteråret 2022

1.

Foredrag om: Douce France, cher pays de mon enfance' af Dominique Bouchet

Foredrag på fransk ved professor emeritus Dominique Bouchet om hans kære Frankrig: "Douce France, cher pays de mon enfance". Ved at præsentere os for minder (billeder, en sang, en ret, en personlighed ...) fra sin barndom, vil Dominique Bouchet dele sin kulturforståelse for os, fortælle om sin interesse for kulturel diversitet mv.

Tid: Tirsdag den 6. september kl. 19.00

Sted: Lokale O95 på Syddansk Universitet

Gratis for medlemmer af alliancen, 60 kr for ikke-medlemmer.

Tilmelding ikke nødvendigt.

Letbanen kører til døren! Benyt SDUs hovedindgang.

2.

Se Alliance Françaises facebook med øvrige aktiviteter for Fyn her:

<https://www.facebook.com/AlliancefrancaisedeFionie>

Arrangementer I København i efteråret 2022

1.

Fransk Alumneforening inviterer til arrangement i september 2022 i KBH

View in browser

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Fransk Alumneforening

Københavns Universitets Alumnenetværk

FREDAG D. 9. SEPTEMBER 2022

Det bedste, frankofile selskab

Byd efteråret velkomment, når FAF breder de rødternede duge ud, arrangerer hyggelig petanque-turnering og giver et glas bobler.

Alle er velkomne, vi starter kl 16.30 og **tilmelding er nødvendig.**

2.

Besøg på Glyptoteket i København: Søndag d. 25. september 2022

Besøg på Glyptoteket kl. 14.00- 15.00

Guidet omvisning i fransk kunst 1800-1870

<https://glyptoteket.dk/begivenhed/franskunst1800-1870/>

Besøg på café / bar efter omvisningen.

Deltagerne skal selv betale entré på Glyptoteket og for fortæring på café / bar bagefter.

Frank Østergaard, tidligere formand for Fransklærerforeningen og nu repræsentant for Fransklærerforeningens seniorgruppe, vil være tilstede ved arrangementet.

Tilmelding til foredraget sker senest d. 15. september 2022 til Frank Østergaard på følgende mail: frank.filip.oestergaard@gmail.com eller på telefon eller sms på telefon 40578062 eller til Ulla Pedersen på uppedersen@gmail.com

3.

Fransk Alumneforening inviterer til arrangement d. 27. september i KBH

Molière fylder 400 år og du er inviteret!

27. september 2022 afholder FAF et stort jubilæumsarrangement, hvor vi zoomer ind på nogle af de mange facetter af Molières geni.

Mød de 3 specialister: Stig Jarl, Benjamin Boysen og Carsten Meiner til oplæg og samtaler om bl.a. fornuft, galskab, galanteri i Molières værker - og meget, meget mere.

Arrangementet er gratis for medlemmer, og koster 30 kr. for ikke medlemmer.

Franske saloner inviterer til 2 arrangementer i København i efteråret 2022

4. Leonora Christinas franske selvbiografi d. 7. oktober 2022

Leonora Christina (1621 – 1698) var den højtbegavede datter af Christian 4. Hun blev gift med Corfitz Ulfeldt, der forrådte Danmark under svenskerkrigene. Leonora Christina bedyrede, at hun intet vidste, og forsvarede sin mand til det sidste. Ikke desto mindre blev hun holdt indespærret i 22 år i Blåtårn. Her skrev hun Jammers Minde, der anses for et hovedværk i dansk litteratur, men også den mindre kendte Franske selvbiografi, der netop er udkommet i dansk oversættelse ved Marita Akhøj Nielsen og professor emeritus i romanske sprog, Lene Schøsler. Leonora Christine skrev værket for at fortælle sine udenlandske venner og bekendte om de forhold, hun var indespærret under. Franske Saloner har bedt Lene Schøsler fortælle om dette kulturhistorisk og sprogligt interessante værk.

Dato: 7. oktober 17 – 18:30

Sted : Bibliotekssalen på Danasvej på Frederiksberg

Vært: Professor emeritus og oversætter Lene Schøsler

Arrangementet er støttet af Frederiksbergfonden

Tilmelding her [Franske Saloner](#)

5. Køn klæder queer identitet d. 2. december 2022

Debatarrangement om køn, klæder, queer og identitet med professor emeritus, historiker og forfatter Ditlev Tamm, der på Gyldendal har udgivet romanen Skabt som mand & kvinde. I vores historieløse tid tror vi ofte, at vi, der bor på planeten lige nu, er de mest avancerede og tjekkede. Den myte prikker Tamm hul på med sin præsentation af François-Timoléon de Choisy, en fransk gejstlig fra Solkongens tid. Choisy gav den fuld gas som crossdresser og formåede at glide umærkeligt mellem identiteter som henholdsvis mand og kvinde. Hvad vil Ditlev Tamm med sin bog? Udfordre køn som biologi og social konstruktion?

Dato: 2. december kl. 17 – 18:30

Sted : Borgersalen på biblioteket på Danasvej på Frederiksberg

Arrangementet er støttet af Frederiksbergfonden

Tilmelding her : [Franske Saloner](#)

Arrangementer I Aarhus i efteråret 2022

1.

Arrangement i Aarhus d. 28. september 2022

Se filmen: 'Mellem to verdener' af Emmanuel Carrère (fra 2021)

I Øst for Paradis Paradisgade 9c, 8000 Aarhus C

Filmen begynder kl. 10.15

Fra kl. 9.30 serverer biografen kaffe og rundstykker, som er inkluderet i prisen.

Mød op kl. 9.30 til en hyggelig snak med andre seniorer med fransk som fag.

Pris 95 kr. / inklusiv rundstykke og kaffe

Efter filmen kan vi, hvis der er interesse for det, spise frokost sammen på en café.

Ulla Pedersen fra Seniorgruppen eller en fra Fransklærerforeningens bestyrelse vil være tilstede.

Tilmelding til arrangementet skal ske til Ulla Pedersen senest d. 15. september 2022 på uppedersen@gmail.com

95 kr. for arrangementet indbetales til Ulla Pedersen pr mobilpay på nr. 29868143 senest 15. september.

2.

Møde i seniorgruppens læsekreds i Aarhus 30. september 2022

Tid: Den 30. september 2022 kl. 10.00- 12.00

Sted: Geneviève Munck, Klostergade 33, 1.sal, 8000 Aarhus C

Pris: 100 kr. pr gang (til kaffe og boller og symbolsk aflønning af Geneviève Munck)

Vi diskuterer følgende værk: Michel Houellebecq. 'L'anéantir'

Geneviève Munck vil animere diskussionen af det læste værk.

Køb bogen hos Geneviève Munck
Tlf. 86 19 50 42
E-mail : info@gmibs.dk

Nye deltagere til læsekredsen tilmelder sig til Ulla Pedersen uppedersen@gmail.com senest d. 15. september 2022.

Geneviève Munck og Ulla Pedersen

Ulla Pedersen fra Seniorgruppen eller en fra Fransklærerforeningens bestyrelse vil være tilstede.

Tilmelding til arrangementet samt betaling på mobilepay 29868143 skal ske til Ulla Pedersen senest d. 15. september 2022 på uppedersen@gmail.com.

3.

Deltag i Alliance Françaises program i Aarhus for efteråret 2022

Meld dig til Alliance Françaises øvrige spændende program for efteråret 2022 i Aarhus.
Se program her:

[http://alliancefrancaise-aarhus.dk/pdf/AF Aarhus programme d automne 2022.pdf](http://alliancefrancaise-aarhus.dk/pdf/AF_Aarhus_programme_d_automne_2022.pdf)

Gæster er velkomne og gæstebillet koster 50 kr. pr foredrag.

Se alle Fransklærerforeningens Aktiviteter for Seniorer i efteråret 2022 og på følgende link:

<https://fransklaererforeningen.weebly.com/faeliglles-aktiviteter-for-seniorer.html>

Andre aktiviteter

Virtuelle franske udstillinger:

Les Galeries virtuelles de la Bibliothèque Nationale	http://expositions.bnf.fr/	
Ecole du Louvre	https://www.ecoledulouvre.fr/documentation/phototheque/expositions-virtuelles	
Exposition virtuelle Miró Centre Pompidou	https://www.centrepompidou.fr/fr/exposition-virtuelle-miro	
Les meilleures expositions virtuelles gratuites en ligne à faire en ce moment!	https://parissecret.com/les-meilleures-expositions-virtuelles-gratuites-en-ligne-a-faire-en-ce-moment/	

Institut Français annoncerer:

Se her	https://institutfrançais.dk/da/arrangementer/kalender	
--------	---	---

Franske film i Grand teatret i København

Se her	https://grandteatret.dk/ Se 'Notre Dame i flammer' af Jean-Jacques Annaud i første halvdel af september måned	
--------	--	---

Aarhus Event Kalender

Se her	https://aarhusevents.dk/media/73057/eventkalender-2022-webversion-100122.pdf	
--------	---	---

Franske film i Øst for Paradiset i Aarhus

Se her	https://www.paradisbio.dk/cms_page_399	
--------	---	---

På fransklærerforeningens hjemmeside finder I desuden under menupunktet 'Seniorgruppen' og undermenu-punktet 'Andre Aktiviter' et **Link** som er forbundet med en pdf-fil med mange forskellige henvisninger til andre aktiviteter.

https://fransklaererforeningen.weebly.com/uploads/1/5/9/3/15936074/andre_aktiviteter_i_aarhus_og_koebenhavn_til_hjemmeside.pdf

Listen er lige til at skrive ud og sætte op på køleskabet. Så kan I hurtigt scanne jer frem til de forskellige steder med jeres mobiltelefon, når I har brug for dem.

Der er bl.a. link til:

- Kulturinstitutioner med udstillinger
- Foredrag
- Boghandler
- Universiteter
- Institut Français
- Gode spisesteder i både Aarhus og København

Rigtig god fornøjelse

Fra Frank og Ulla

Og så er der 'Øllets dag i Kolding' lørdag d. 10. september 2022

<https://ale.dk/regioner/region-sydostjylland/lokalafdeling-kolding/arrangementer/ollets-dag-i-kolding-kolding-gar-til-fadet/>

Gratis Oplevelser

Gratis oplevelser i hele Danmark

<https://samvirke.dk/artikler/10-gratis-fornøjelser-i-oestjylland>

Gratis arrangementer i Aarhus

Musikhuset i Aarhus

<https://www.musikhuset.dk/kampagner/gratis>

<https://www.musikhuset.dk/kalender?genre=gratis>

Gratis kulturoplevelser i Aarhus

<https://www.kulturportalen.dk/godsbanen?event=62673>

Andre gratis oplevelser i Aarhus

<https://www.visitaarhus.com/aarhus/see-and-do/free-experiences>

Gratis oplevelser med børnebørnene I Aarhus

<https://bornibyen.dk/aarhus/articles/gratis-guide-efteraarsoplevelser>

31 ting du skal opleve i Aarhus

<https://www.euroman.dk/kultur/19-ting-du-skal-opleve-i-aarhus>

Gratis arrangementer i København

Gratis forestillinger på Det Kongelige Teater i København

<https://kglteater.dk/om-os/nye-formater/gratis>

Oplevelser via Det Franske Institut

<https://institutfrancais.dk/fr/evenements/agenda>

Gratis oplevelser i København

<https://www.visitcopenhagen.dk/koebenhavn/aktiviteter/gratis-aktiviteter-i-koebenhavn>

15 gratis oplevelser i København

<https://samvirke.dk/artikler/15-gratis-oplevelser-i-koebenhavn>

De 15 fedeste gratis oplevelser i København

<https://migogkbh.dk/her-er-de-15-fedeste-gratis-oplevelser-i-koebenhavn/>

Oplevelser i København

<https://brugbyen.nu/>

Gratis oplevelser sammen med børnebørnene i København

<https://bornibyen.dk/koebenhavn/articles/guide-gratis-oplevelser>

Gratis seværdigheder i København

<https://www.momondo.dk/discover/sevaerdigheder-og-oplevelser-i-koebenhavn>

Se også henvisninger til andre aktiviteter, spisesteder mm. i hele landet på følgende link:

Seniorgruppens Mindetavle

I Nyhedsbrevet til seniorgruppen bringer vi de seneste mindeord for afdøde franskkolleger. Mindetavlen med alle mindeord kan ses på vores hjemmeside på følgende adresse:

<https://fransklaererforeningen.weebly.com/mindeord.html>

Du er velkommen til at indsende et mindeord over en franskkollega.

Angiv venligst kollegaens fulde navn og tidligere ansættelsesskole samt vedlæg et foto.

Send disse oplysninger og mindeord til uppedersen@gmail.com

Mindeord over Arlette Andersen

 <p>Arlette Andersen * 18. juni 1924 er stille sovet ind den 23. august 2022 Familien Bisættelsen finder sted fra Christianskirken tirsdag den 30. august kl. 13.00</p>	
--	--

Min gamle fransklærer, Arlette Andersen, er død 98 år gammel.

Hun var min elskede fransklærer fra 1967 til 1970. Hun var 44 år gammel, da hun blev min lærer.

Det var franskundervisning på en måde, der var meget moderne. Rammerne var meget franske. Hurtigt lærte vi at begå os med fransk høflighed. 'Vous' var en selvfølge. 'S'il vous plaît', 'excusez-moi, Madame' og lignende var helt naturlige ingredienser. Der var stor vægt på den mundtlige kommunikation, både mellem lærer og elev, men også mellem eleverne. Kommunikationen blev styrket af et intenst arbejde med den skriftlige dimension. Det var før skriftlighed blev obligatorisk. Fra 2.g skulle vi hver uge aflevere et referat af dagens lektie. Klassen var delt op i tre grupper, så Arlettes rettebyrde blev mindsket. Vi skrev en 2-3 sider i et hæfte. Det blev rettet med frugtbare kommentarer. Hvis vi ikke lavede skriftligt referat, skulle vi forberede et mundtligt, som skulle fremlægges for den øvrige klasse. Vi elskede det, og vi blev alle gode. Den autentiske litteratur stod højt. Jeg kan huske, vi læste Jean Hougrons 'Je reviendrai à Kandara' og Simenons 'Maigret et la jeune morte' i ubearbejdede udgaver, og vi fik ingen gloser. Det var en stor fornøjelse at være Arlettes elev. Man følte sig heldig, når man fik hende som fransklærer. Det kunne også ses på de eksamensresultater, Arlettes klasser fik, ofte omkring 10 i snit, og det var exceptionelt.

Fredericia har igennem århundreder været en multikulturel by. Der var også flere forskellige trossamfund: protestantisk, reformert, katolsk og tidligere også et jødisk. Så der var mange efterkommere af fransktalende med franske navne. Der var sågar to franske konditorer.

Der var også en spændende afdeling af Alliance Française i Fredericia, hvor Arlette i mange år var formand. Så kunne man høre franske foredrag og musik samt låne bøger.

Arlette var foregangskvinde i den fredericianske franske kultur. Alle vidste, hvem hun var, og vi så op til hende. Hun blev støttet af sin mand Ole Andersen - OA kaldte vi ham - i sit arbejde, og deres lille familie bakkede op. Jeg kom i Musikforeningen, allerede da jeg var omkring 10 år, og da gjorde det et stort indtryk, når Arlette og OA, kom med Christian og lille Anett i fine franske kjoler.

Jeg var meget glad for at have Arlette som lærer. Hun var en stor inspirationskilde, og jeg vidste meget hurtigt, at jeg ville have et liv med det franske. Jeg havde også OA som lærer, engelsk i 1. og 2. real og dansk i gymnasiet. De har fulgt mig i hele mit, og jeg i deres. Arlette kom på skolebesøg hos mig på Ribe Katedralskole, som et af de første steder. Det har mine elever aldrig glemt. Der viste hun sit tatoverede nummer frem og fortalte så levende om sit liv i fangenskab, at der blev trillet mange tårer og lyttet intenst.

Selv kan jeg også huske, når hun nogle gange åbnede lidt op i vores fransktimer. Vi vidste jo godt, at Arlette havde siddet i Auschwitz. Jeg kan især huske, at hun fortalte, at da hun kom tilbage til Paris og blev plejet på et hospital, var der en nabo på hospitalet, der fortalte hende, at hendes familie var kommet hele tilbage til hjemmet. Så var de alle sammen igen, og det var godt. Hun fortalte også om razziaen i Clermont Ferrand, hvor hun sammen med en veninde blev arresteret. Først blev hun sendt til Drancy. Her modtog hun pakker fra familien, og hun fortalte også, at der kunne komme folk og tale med de internerede gennem et hegn. Arlette var jo ikke så stor. Hun fortalte, at hun derfor kunne udgive sig for at være under 18 år, og det reddede hende, så hun kom til at udføre børnearbejde, der var lidt lettere.

Heldigvis blev der med Arlette støtte og medvirken lavet undervisningsmateriale til fransk om hendes oplevelser. Materialet bliver flittigt brugt i alle undervisningsformer. Der er blevet lavet film og bøger af en tidligere elev Thomas Kvist Christiansen, og et institut i Clermont Ferrand har fået Arlettes navn. Vi glemmer hende aldrig.

Men Arlette var gjort af et særligt stof. Hun kunne se de positive sider ved tilværelsen og undgå at bære nag. Det er en meget stor ting efter de prøvelser, hun var udsat for. Hun fandt kærligheden hos Ole, som var hende en stor støtte. Og hun elskede sine børn meget højt og uden forbehold.

Jeg tænker også på, at hun må have været utroligt stærk fysisk, når hun har kunnet klare de ekstreme udfordringer, hun var udsat for.

Arlette har været et forbillede. Arlette har givet meget til sin tid og eftertid. Hendes ønske var, at vi skulle lære af fortiden. Jeg håber, det vil gå i opfyldelse, så vi sammen kan bekæmpe ondskab.

Æret være Arlettes minde.
På Fransklærerforeningens vegne
Kirsten Kirkelund

Se også denne nekrolog om Arlette Andersen: <https://frdb.dk/artikel/et-stykke-vigtig-historie-p%C3%A5-155-centimeter-gik-bort-arlette-andersen-gjorde-indtryk-hvor-end-hun-delte-sin-fort%C3%A6lling>

Retningslinier for seniorgruppen

1. Seniorgruppen har som formål at gøre opmærksom på og udbyde kulturfaglige og sociale arrangementer af særlig interesse for franskelskende seniorer.
2. Seniorgruppen indbyder hvert år seniorerne til mindst 1 arrangement i efteråret og 1 arrangement i foråret ligeligt fordelt på København og Jylland. (Her er ikke-seniorer også velkomne)
3. Udgifter til disse arrangementer dækkes normalt gennem deltagerbetaling.
4. Seniorerne får tilsendt 2 Nyhedsbreve om året
5. Fransklærerforeningens seniorgruppe er underlagt de til enhver tid gældende vedtægter for Fransklærerforeningen
6. Seniorer (= pensionister) betaler som hidtil et nedsat medlemskontingent til Fransklærerforeningen = pt. 225 kr. årligt.
7. Seniorer har gennem deres medlemskab af Fransklærerforeningen adgang til Fransklærerforeningens normale faglige kurser såvel indlandskurser som udlandskurser.
8. Seniorer får tilsendt Fransklærerforeningens blad FranskNyt.
9. Seniorer har adgang til Fransklærerforeningens materialebank og facebookgruppe.